

Munkaadó és kiadóhivatal

SZUBOTICA
ZMAJ JOVIN TRG 8Telefonok
Kiadóhivatal 6-58
Munkaadó 6-10, 6-58

NAPILÓ

Előfizetői és belső ár

negyedévre 165 dinár
egy hónapra 55 dinárMegjelenik
minden nap, hétfőn és
szombatnapon is

XXIX. ÉVFOLYAM

SZUBOTICA, 1928. DECEMBER 22.

346. SZÁM

SZOMBAT

Vilfán

Vilfán, az olaszországi szlávok vezére, a népkisebbségi kongresszus volt elnöke, előadást tartott Beogradban a kisebbségi kérdésről. Mint olasz állampolgár, természetesen tartózkodott attól, hogy a fasiszmus vandál kisebbségellenes politikáját méltó kritikában részesítse. Viszont mint a délszláv faji egység tagja, az itteni kisebbségek helyzetével összefüggő gyakorlati kérdések taglalásába sem bocsátkozott bele. Fejtegetései nem léptek ki az eszmék és elvek általánosságából, mégis voltak olyan megállapításai, amelyek a legfrissebb aktualitás eleven erejével hatnak.

Hivatkozik Vilfán egy Mussolinival folytatott beszélgetésére, amelynek során a duce kijelentette, hogy a kisebbségi kérdés megoldása nagyon nehéz, mert nemcsak a kisebbségeknek, de a többségnek is vannak jogai. Ezzel a jellegzetesen fasiszta állásponttal nem száll vitába az olaszországi szlávok vezére, csak annak illusztrálására citálja Mussolini szavait, hogy milyen bizalmatlanság nyilvánul meg a kisebbségi kérdés megítélésében. Az olasz diktátor csak leplezetlenül fogalmazza meg azt a tételt, amely tulajdonképpen minden nacionalista politikus gondolkodásában meghúzódik. Ugyanezt a gondolatot fejezte ki nemrég Benes, aki szerint a kisebbségi jogokat tiszteltben kell tartani, de vigyázni kell az állam nemzeti jellegére is. Mi egyéb ez a szembeállítás, mint jogalap konstruálása a kisebbségi jogok korlátozására? Az elmúlt tíz év történetében hegymagasságra halmozódtak fel azok a példák, amelyek azt mutatják, hogy a kisebbségi jogokat mindenütt a nemzeti érdek jegyében vonták meg. Nyilván ezekre a jelenségekre akarja Vilfán felhívni a figyelmet, amikor nemcsak a fasiszta felfogásra, hanem az egész európai mentalitásra von le következtetést Mussolini szavaiból.

— Az anyanyelv jogát — mondja Vilfán — mindenkinek becsülnie kell, aki tud van a gyűlölködésen és a szűk körű patriotizmuson. — Amde a kisebbségi probléma igazságos és végleges megoldása épen azon mulik, hogy a megértés és a nemesebb értelemben vett, tág horizontu hazafiság, amely harmóniát keres a maga fajtája és más fajok jogai között, még nem szállt le az ideológia magasságából a mindennapi élet reális talajára. A kisebbségek jogegyenlőségéről és kulturális szabadságáról lélekemelő szövegek hangzanak el, de valahányszor a kisebbségi jogok törvényes szabályozására kerül a sor, mindannyiszor előtérbe nyomul a sorompókat emelő nacionalizmus. Jellemző, hogy Vilfán az európai államok közül csak a kis Észtorozágot tudja megemlíteni, mint olyan államot, ahol a faji többség minden kulturális és politikai jogot megadott a kisebbségeknek.

Sokszor irtunk már az olaszországi szlávok kálváriájáról és minden alkalommal hangsúlyoztuk, hogy egy nép akkor tesz igazi szolgálatot a saját kebeléből kiszakadt kisebbségnek, ha a maga részéről a kisebbségeivel szemben jóindulatu és liberális magatartást tanúsít. Lehet-e az olaszországi szlávok érdekeinek érdekesebb szószólója, mint Vilfán? És Vilfán tekintélye egész súlyával állítja, hogy az olyan nemzetek, amelyek testvérei, mint kisebbségek, más államokban élnek, csak úgy tudnak eredményesen közbelépni szomszédállamokban élő testvéreik érdekében, ha saját kisebbségeikkel szemben a jogtisztel, a belátás és béke politikáját követik. Mindenki csak annyit követelhet testvérkisebbségei számára, amennyit a kisebbségeinek odahaza megadott. Ha a nemzeti többség azért intoleráns a kisebbségeivel szemben, mert fajtestvérei idegen országban elnyomatást szenvednek, ezzel a kisebbségek üldözését igazolja és elveszti a jogcímét arra, hogy sanyargatott fajtestvéreikért sikraszálljon.

Vilfán a faji többségek lelkeire köti, hogy ne féltsék az államot a kisebbségek fejlődésétől. Az a kulturális és gazdasági felvirágzás, amit egy nemzeti kisebbség idéz elő, ha képességei kifejtésében nem akadályozzák, az állam nívóját emeli és nincs olyan nemzeti érdek, amely az államnak gyümölcsöző pozitív értékek csorbítását

tenné szükségessé.

— Mindaddig, míg a kisebbségi kérdésben nem találnak megnyugtató megoldást, nem lesz teljes és maradandó a béke — ebben a memem-

tóban hangzik ki Vilfán beogradi előadása, amely a legnagyobb mértékben megérdemli, hogy mindazok, akiket illet, komolyan fontolóra vegyék.

Davidovics kitart követelése mellett

A demokrata párt vezetői konferenciát tartottak a szombati klubülés előkészítésére — A muzulmánok még nem határoztak véglegesen magatartásukról

Beogradból jelentik: A demokrata képviselői klub szombati ülése iránt rendkívül nagy az érdeklődés. A demokrata párt vezetői, élükön Davidovics Ljubával péntek délelőtt hosszabb konferenciát tartottak, amelyen a szombati klubülésen hozandó határozatról tanácskoztak. A konferenciáról semmi sem szivárgott a nyilvánosság elé, mert résztvevői a legrezerváltabban viselkedtek a sajtó képviselőivel szemben. Általános vélemény szerint Davidovics erősen kitart eddigi álláspontja mellett és a demokrata miniszterek feltétlenül lemondanak, ha a demokrata párt követeléseit a kormánykoalíció többi pártja száz százalékosan nem teljesíti.

Csütörtökön késő este Korosec, Vukicsevics és Spaho a miniszterelnökségen hosszasan tanácskoztak és utána az a hír terjedt el, hogy a kormány még a demokrata klub döntése előtt lemond. Ez a hír azonban nem bizonyult valóznak, sőt Korosec pénteken megjelent a pénzügyi bizottság ülésén, amely a legfelsőbb igazgatás költségvetését tárgyalta. Feltűnt, hogy a pénzügyi bizottság ülésén a muzulmánok, elsősorban Behmen Sefkija, igen élesen szembesültek a radikálisokkal, különösen az önkormányzatok védelmében. Ebből arra következtetnek, hogy a muzulmánok még nem döntöttek véglegesen a radikálisokkal való együttműködésről.

A pénzügyi bizottság ülése

A pénzügyi bizottság péntek délelőtt megkezdte a költségvetés részletes vitáját. Az ülésen résztvett Korosec Antun miniszterelnök, Szubotics Nikola pénzügyminiszter, Bárics Sztjepán szociálpolitikai miniszter és Mihailovics Ilija, a parlament elnöke. Napirend előtt Szubotics pénzügyminiszter válaszolt Szélics Joca radikális képviselőnek hozzá intézett kérdésére, hogy miért nem büntették meg a csempészésért Teszlics Petár sziszaki likörgyárost. Részletesen elmondta ennek az ügynek történetét. 1925-ben Teszlics ellen nyomozás indult meg, mert azzal vádolták, hogy szeszt csempészett. A vád nem bizonyult igaznak és a pénzügyminisztérium összes fórumai, valamint a vádtanács is olyan határozatot hozott, hogy az eljárást be kellett szüntetni.

Szélics kijelentette válaszában, hogy meg kellene büntetni azokat a tisztviselőket, akik nem működtek közre abban, hogy a Teszlics elleni nyomozás eredménnyel járjon.

Parezsanin radikális kérdést intézett a jelenlevő szociálpolitikai és a pénzügyminiszterhez, hogy miért nem nyitják meg a közmunkák végrehajtására megszavazott hiteleket.

Bárics Sztjepán szociálpolitikai miniszter kijelentette, hogy a hitel megnyitása már megtörtént és huszmillió dinár már rendelkezésre áll.

Ezután áttértek a költségvetés tárgyalására. Az első tétel a legfelsőbb állami igazgatás költségvetése.

Korosec Antun dr. miniszterelnök rövid beszédben ismertette a költségvetést, amely 146.116 dinárral kisebb, mint ennek a tárcának múlt évi költségvetése. A költségvetés egyébként nagyjában megegyezik a múlt évivel.

Jovdnovics Jován, a földmives párt elnöke szólalt fel ezután.

— Korosec miniszterelnök ur — mondotta — olyan rövid expozét tartott, mintha már aláírt volna lemondását. (Nagy derűtlenség.)

Sajnos, hogy a miniszterelnök nem adott részletesebb felvilágosítást és különösen a szkeptna költségvetésében kíván nagyobb takarékosságot. Ezt a tételt 20 százalékkal csökkenteni kellene és egyúttal csökkenteni kellene a képviselői napidijakat is. Kifogásolja, hogy a minisz-

terelnöknek két autó áll rendelkezésére és ez évi 120.000 dinárba kerül. Poincaré, a francia köztársaság elnöke, évente csak 4500 dinárt kap autóköltségre és a felesége taxin jár. Ezzel szemben nálunk a miniszterelnök barátai is az állami autót használják.

Hosszasan beszélt az államtanácsról. Huszonkilenc államtanácsos van, de az államtanács mellett működő tisztviselők száma rendkívül kicsi és évekig hevernek akták az államtanácsnál. A miniszterelnökség rendelkezési alapjának csökkentését követelte.

Parezsanin Ratko éleshangu felszólalásában kifogásolta, hogy az új parlament épülete husz év alatt még mindig nem készült el.

Smodelj Fran szlovén néppárti szintén az államtanácsról beszélt, egyes ügyek öt éve is elintézetlenül hevernek az államtanács előtt.

Vujics Dimitrije földmivespárti, majd Kapetanovics Gavran muzulmánpárti szólaltak fel. Kapetanovics kérdést intézett a miniszterelnökhöz, hogy tudja-e, hogy Boszniából és Hercegovinából igen sokan Törökországba vándorolnak ki.

Jankovics Gyura radikális szintén az államtanácsot támogatta és kijelentette, hogy ott csak akkor lesz rend, ha a pártoskodás szellemét kiküszöbölik.

Obradovics Dragomir volt vallásügyi miniszter szintén a rendelkezési alap csökkentését követelte, viszont az államtanácsosok fizetésének felemelését kívánta. Az önkormányzatokkal foglalkozott és követelte, hogy a pénzügyminiszter hatékonyabban ellenőrizze az önkormányzatok pénzügyi adminisztrációját.

A miniszterelnök beszéde

Korosec Antun miniszterelnök válaszolt a felszólalásokra.

— Tényleg igaz — mondotta — hogy két autó fölött rendelkezem, de ez azelőtt is megvolt és kérem, hogy így adhassam át ezt az örökséget utódaimnak, hogy az ingó és ingatlan vagyon sértetlen maradjon. (Nagy derűtlenség.)

Korosec elismerte, hogy a parlament és a miniszterek is hibásak az államtanácsnál uralkodó állapotok miatt. Örül, hogy az államtanács mellett működő tisztviselők számának felemelését követelték, mert erre valóban szükség van és ha Isten megengedi, hogy még sokáig legyen kormányon, ezt a kérdést rendezni is fogja. Ugyancsak helyesli, hogy az államtanácsosok fizetését felemeljék. A Glavna Kontrola működése ellen elhangzott panaszok nem helytállóak, mert a Glavna Kontrola 116.000 ügy közül a múlt évben száz-tizezret elintézték.

Mihajlovics Ilija, a parlament elnöke kijelentette, hogy a képviselői napidijak csökkentéséről csak a parlament határozhat és amíg ilyen döntést nem hoztak, természetesen a költségvetést sem lehet csökkenteni. Ami az új parlament felépítését illeti, amikor megválasztották a parlament elnökévé, érdeklődött a pénzügyminiszternél és az építészeti miniszternél erről és a megbeszélések eredményeképpen bejelenti, hogy az új parlament felépítését a jövő költségvetési évben befejezik.

Jankovics Gyura radikális az oszijekai tartomány állandó választmányának működését kritizálta. Kifogásolta, hogy a tartományi választmány 50.000 dinárért megvásárolta a »Die Drau« című lapot.

A bizottság ezután elfogadta a legfőbb állami igazgatás költségvetését.

A délutáni ülésen elfogadták az adók biztosításáról szóló rendeletet.

Kenard angol követ a miniszterelnöknél

Kenard beogradi angol követ, aki a zagrebi angol hét megnyitására Zagrebban tartózkodott, pénteken érkezett vissza Beogradba és azonnal meglátogatta Korosec Antun miniszterelnököt.

Az angol követ hosszasan tanácskozott a miniszterelnökövel és a látogatás politikai körökben nagy érdeklődést keltett, mert a követ, mint ismeretes, Zagrebban a parasztdemokrata koalíció vezetőivel folytatott tanácskozásokat, amelyek politikai körökben feltűnést keltettek.

Korosec Antun miniszterelnök pénteken délután kihallgatáson volt Alekszandar király Őfelségénél.

Az angol király jobban van

Karácsonyra otthon lesznek összes gyermekei

Londonból jelentik: Csütörtök reggel óta nagy a reménykedés a királyi palotában. György király szerencsésen átesett a krízisen, altatószerek nélkül nyugodtan alszik, az álom jótékony hatással van rá, a szív működés minden gyógyszer nélkül normális, a javulás szemlélatomást halad előre, noha a reconvalescencia még sokáig fog tartani és hat héttel hamarabb semmiesetre sem lesz olyan kedvező állapotban a beteg király, hogy enyhébb éghajlat alá utazhassék, amire szükség lesz.

Londonban nagy az öröm és a gondot, hogy gyors karácsony fog Nagy-Britanniára köszönteni, megkönnyebbülés váltotta fel. A királyi palotában is készülnek a karácsonyi ünnepekre. György herceg pénteken délután érkezett Southamptonba. A gloucesteri hercegtől rádiótávirat jött, hogy vasárnap érkezik, tehát a királyi család teljes számmal fogja megünnepelni a karácsonyt a király betegágya körül.

A gloucesteri herceg, aki Portugália érintésével érkezik haza Kelet-Afrikából, a Morning Post jelentése szerint pénteken partraszállt Funchalban és az angol konzul kíséretében Montéba autózott és ott meglátogatta Habsburg Károly volt lakását és sírját. Ezután a kétezer lábnyi magasságból tobogánon ereszkedett le és tizenegy órákor újból hajóra szállt.

A király állapotáról az őt kezelő orvos csütörtökön egyórás tanácskozás után bizakodó hangú, összefoglaló jelentést adott ki, amelyben a javulásnak számos tünetét állapítják meg. Általános vélemény, hogy a baj közeledik ahhoz a stádiumhoz, amikor a teljes felépülést már biztosra lehet venni. A veszély már napról-napra csökken. A fénykezelést folytatják.

Tíz év óta először fogja most a királyi család a karácsonyt a Buckingham-palotában megünnepelni. Ez utoljára 1918-ban történt meg, amikor Wilson Londonban volt.

gyarok ellen, akikkel pedig előbb együtt akartak haladni. A magyar csapatok vezéreinek csaknem kivétel nélkül vajdasági nemes-földbirtokosok. (Kiss, Leiningen, stb.) Így aztán mikor Bécs is Kossuth ellen fordult: akarva-akarva együtt harcoltak a szerbek Béccsel. S itt kapcsolhatja be aztán a patriarcha is a maga reakciós politikáját s lassan-lassan Bécs segítségével sikerül is neki leszerelni a vajdaságiak forradalmát s visszahelyezni a régi reakciós hatóságokat.

Bogdanov Vása érdeme, hogy először helyezte helyes megvilágításba a vajdasági szerbek mozgalmát, hogy kiemelte annak demokratikus, földosztó, a kisebbségeknek teljes jogokat adó jellegét, azt, hogy a vajdasági szerbek már 1848-ban azért a célért küzdöttek, amely még ma is megvalósulás előtt áll, amely célért még mindig küzdeniök kell karöltve: a Vajdaság magyar és szerb népének!

A könyv úgy egészében, mint részleteiben nagy értéket képvisel és főleg vajdasági vonatkozása miatt is megérdemli, hogy a szerbül tudó magyarok is elolvassák.

A könyv izléses kiállításban jelent meg Szubotican és ára 30 dinár.

L. A.

Nikolajevics Miklós nagyherceg haldoklik

Párisból jelentik: A lapok Nizzából jelentik, hogy Nikolajevics Miklós nagyherceg, aki tudvalevőleg Nizzában tartózkodik, tüdőgyulladásban súlyosan megb-

Nikolajevics Miklós nagyherceg az orosz hadsereg volt főparancsnoka

tegedett. Az orvosi jelentések szerint a beteg állapota, hetvenkétéves korára való tekintettel, rendkívül válságos és a legnagyobb nyugtalanságra ad okot.

Kasszát rabolt a vrsaci cigányvajda

Egy gomb vezette nyomra a rendőrséget

Vrsacról jelentik: Vrsacon néhány nappal ezelőtt vakmerő betörés történt. Éjjel behatoltak Sztójics Zsivának, az agrárszövetség vezetőjének a lakására, ahonnan anélkül, hogy a házbelielk észrevették volna, elvitték a Wertheim-kasszát. A hatalmas pénzeszközöket kocsira rakták és elszállították. A betörést Sztójics csak reggel vették észre, azonnal értesítették a rendőrséget, ahonnan detektívek szálltak ki a helyszínre a nyomozás megindítása végett.

A detektívek a betörés színhelyén egy tisztirőzszt találtak, azonban nyilvánvaló volt, hogy a betörők a tisztirőzsza hátrahagyásával csak nyomozás vezetőit akarták félrevezetni. A szándékosan hátrahagyott tisztirőzsán kívül még egy gombot is találtak a detektívek és ez a gomb vezette nyomra a rendőrséget, úgyhogy a betörőket hamarosan elfoghatták. Zukovics detektív magához véve a gombot, kiment a cigányputribá és sorra nézte a cigányok ruháit, nem talál-e hasonló gombot valamilyik cigány ruháján. Többek közt megvizsgálta Kaldaracs Mihály cigányvajda ruháját is és ekkor észrevette, hogy a mellényen ugyanolyan gombok vannak, mint amilyent a betörés színhelyén találtak és hogy a mellényről hiányzik egy gomb. A cigányvajdát nyomban őriztették és kihallgatták.

Kaldaracs kihallgatása alkalmával beismerte, hogy a betörést több cigánytársával együtt követte el. Megnevezte bűntársait is Kaldaracs Talacot, Schajn Gyukát és Ljuba Lojut. A rendőrség az utóbbi kivételével a többit letartóztatta. Ljuba Loju ellen pedig aki megszökött, körözölevelet adtak ki.

A vajdasági szerbek 1848-as felkelése új megvilágításban

Bogdanov Vása szubotici tanár könyve

1918 óta másképpen értékelik az 1848-as eseményeket. Ez az átértékelés már a 48-as események elnevezésében is megnyilvánul. 1918-ig a 48-as szabadságharcról tanultunk és olvastunk, de az 1918 utáni történelmi kutatások mindjobban kidomborítják 1848 forradalmi jellegét s nem a szabadságharcra, hanem a forradalomra fektették a hangsúlyt. Forradalomról, polgári társadalom megteremtéséről, volt szó 1848-ban, a szabadságharc az új meglátás szerint, úgy fontosságban, mint időben, másodrangú jelenség s tulajdonképpen nem a forradalmat, de az ellenforradalmat jelenti. Az új kutatások nyomán jelentkező átértékelés így lényegében és értelmében nagyon közel hozza a 48-as magyar eseményeket a nagy francia forradalomhoz.

Két oka van annak, hogy épen 1918-ban kezdődött meg a 48-as események átértékelése. Egyrészt az osztrák-magyar monarchia összeomlásával megnyitották a bécsi udvari levéltárak a történelmi kutatók számára, másrészt az 1918-as események lényegükben és értelmükben nagyon hasonlóak voltak a 48-as forradalom eseményeihez. Így jelent meg Bécsben a Szabó Ervin hatalmas, új szempontokat hozó munkája a »Társadalomban«, amely után még több részletkutató vetette rá magát a 48-as forradalom tanulmányozására.

Ilyen részletkérdést tárgyal Bogdanov Vása szubotici gimnáziumi tanár most megjelent »A vajdasági szerbek felkelése és az 1848/49. évi magyar forradalom« című szerbnyelvű könyve is. Még pedig a 48-as eseményeknek olyan részletét, amely az egész magyar közönséget, de főleg a Vajdaságot, nemzetiségre való tekintet nélkül közelről érdekli. Épen ezért helyes volna — s a könyv tartalma különben már értékénél fogva is megérdemelné — hogy magyar fordításban is megjelenjen.

A könyv teljesen új megvilágításba helyezi a vajdasági szerbek szerepét a 48-as forradalomban. A vajdasági szerbség nem volt reakciós és nem volt magyarellenes, tehát nem is udvarhű és kamarillapárti, hanem ellenkezésképpen forradalmi, reakcióellenes és a magyar márciusi felkeléssel és magyar néppel szimpatizáló. Hogy mégis egész Szabó Ervin könyvének megjelenéséig — amely persze erre a részletkérdésre nem térhetett ki bővebben s a szerbek mozgalmát épen csak érinti — úgy szerbek, mint magyarok körében az volt a hit, hogy ez a mozgalom reakciós volt, azt Bogdanov nagyon természetesen találja és így magyarázza. Az 1918 előtti történetírók nem az események elemzéséből, de az egyes vezérek kijelentéseiből indultak ki. Már pedig ezek a kijelentések és nyilatkozatok többnyire a forradalom utáni időkben származnak és tendenciózusak, hamis fényt vetnek 1848-ra.

Igy a patriarcha nyilatkozatal császárhűségűtől csepegnék s azt igyekeznek Béccsel elhíttetni, hogy a szerbek csakis a dinasztia érdekeinek megvédése céljából ragadtak fegyvert. Persze a patriarcha — bár ezzel meghamisította a történelmet — ily módon jogokat akart kieszközölni a vajdasági szerbség részére a forradalom bukása után. Bécs szívesen veszi és terjeszti az események ilyen beállítását, mert ez szintén érdeke és így érvel: Célotok a dinasztia megvédése

volt. Ezt elérték. Tehát meg lehettek elégedve! Érdeke volt a szerb kormánynak is 1848-nak ilyen reakciós megvilágítása s ugyanígy érdeke volt ez a magyar szabadságharc vezérének: Kossuth Lajosnak is. Kossuth a maga lényegében nemesi mozgalmát a demokráta francia, angol és amerikai közvélemény előtti rekonszenzes demokratikus forradalmi jelleggel ruházta fel, mert csak így remélheti szimpátiájukon át segítségüket is elnyerni. De ha Kossuth forradalmár — akkor a vajdasági szerbek természetesen reakciósak, hiszen harcoltak ellene.

Lehetek-e reakciósak a vajdasági szerbek? Ez természetesen az osztályok viszonyától és helyzetétől függ. Milyen osztályokból áll a vajdasági szerbség? Vannak közöttük feudálisak is: nemesek és főpapok. De a nemesek: magyar nemesek és nem tartók, nem is érzik magukat szerbeknek. Teljesen idegenül állanak a szerbekkel szemben és ezért mozgalmukon teljesen kívül állanak. Főpap alig egy-néhány van, befolyásuk semmi, később a nemzetközi helyzet alakulása folytán befolyásuk nő s csakugyan ők lesznek azok, a patriarchával az élükön, akik jobbra, a bécsi reakció oldalára igyekeznek vonni a forradalmi mozgalmat. Az alsó papság anyagilag el van nyomva: a nép forradalmi vezére lesz sok helyen; ahol ezt nem teszi meg, ellene fordulnak a tömegek. A forradalmi tömegeket a polgárság, parasztság és határőrök alkotják. A föld nélküli, jobbágyi parasztság felszabadulást és földet akar. A polgárság, amely különben Magyarországon még olyan fejletlen, (a bécsi politika miatt) hogy jól érzi magát a feudális céhrendszer keretei között, a Vajdaságban épen ellenkezésképpen a török-balkáni-magyar-osztrák tranzit kereskedelem fontossága következtében olyan gazdag, erős és kulturált, hogy a céhrendszert, jobbágytságot és határvidéki abszolutizmust bilincseknek érzi. Tehát a modern, demokráta, szabad versenyen alapuló társadalmat akarja megteremtetni és 48-ban a forradalmi megmozdulás élére áll. A polgárság és parasztság átveszi a politikai hatalmat az egész Vajdaság területén, teljes egyetértésben a többi itt élő nemzetiséggel, teljességében megadva nekik — köztük természetesen a magyaroknak is — az anyanyelv használatát és más kisebbségi jogokat. Érintkezése lépnek a magyar demokrácia igazi forradalmi képviselőivel: a márciusi ifjúsággal, akiknek legigazabb képviselőivel: Petőfivel és Táncsicsal végig szimpatizálnak. Az érintkezést fenn akarják tartani, csak hogy a Pesten megváltozott körülmények miatt ez már később lehetetlenné válik. Hozzáfog a vajdasági szerbség a társadalmi reformok megvalósításához is: a jobbágytság, a céhrendszer megszüntetéséhez, a földosztáshoz stb.

De közben épen a magyar polgári osztály fejletlensége s a magyar parasztság szervezatlensége miatt Kossuth kezébe megy át a hatalom s ő lesz a hivatalos forradalom vezére. Kossuth, Petőfi és Táncsics ellen, valamint a vajdasági szerbek ellen is harcol, eleinte az udvarral karöltve, majd később a bécsi udvar és kamarilla ellen. Így megszakad a szerbek összeköttetése a márciusi ifjúsággal is és harcolni kénytelenek a ma-

RÁD I Ó

Minden híres rádiógyárat mi képviselünk, de függetlenek vagyunk és mindenkor a

legújabbat
legjobbát
legalkalmasabbat
legidőszerűbbet
nyújtjuk

13134

KONRATH D. D. SUBOTICA

A francia kormány is kompromittálva van a Gazette du France botrányában

A lap főszerkesztőjének szenzációs leleplezései

Párisból jelentik: A *Gazette du France* bűnügyének vizsgálóbírája szerdán kiszállt Audibert főszerkesztő lakására, akit eddig csak azért nem lehetett tartóztatni, mert szivbajban szenved és betegen fekszik. A vizsgálóbíró kihallgatta Audibert-t és közölte vele, hogy mihielyt egészségi állapota megengedi, le fogják tartóztatni.

Ennek következtében Audibert főszerkesztő újabb leleplezésekkel áll elő. A csütörtöki lapokban közölt nyíltlevelében Audibert azt írja, hogy Hanau Márta asszonnyal Lilleben ismerkedett meg és Hanaué akkor ajánlotta fel neki, hogy vállalja a *Gazette du France* főszerkesztői tisztjét.

— Kezdetben vonakodtam az állást elfogadni — írja Audibert főszerkesztő és gondolkodási időt kértem. Időközben

tudakozódtam a külügyminisztériumban, hogy milyen a tendenciája ennek a pénzügyi lapnak. A Quay d'Orsay-n csupa jót mondtak, sőt Briand maga is megígérte, hogy a szaklapban közölhetek tőle cikket,

mihielyt a lap az én nevem alatt fog megjelenni. Később azután

ötnegyed óráig tanácskoztam Poincaréval, mint pénzügyminiszterrel a *Gazette du France*-ről

és a miniszterelnök is nyilatkozatot ígért a lap számára.

ra abban az esetben, ha én veszem át a főszerkesztői tisztséget. Nyilvánvaló ezek szerint, hogy jóhiszeműen jártam el, a lap pénzügyi részére pedig nem gyakoroltam befolyást, egyszerűen azért, mert pénzügyi dolgokhoz nem értek.

A külügyminisztérium siet megcáfolni Audibert nyílt levelének állításait

és hivatalos kommunikációban közli, hogy nem is sejti, mire alapíthatta Audibert azt a véleményét, hogy a Quay d'Orsay kedvező felvilágosításokat adott a *Gazette du France*-ről és ezzel az üzelmeket közvetve előmozdították.

Az *Action Francaise* is újabb leleplezéssel szolgál. A lap csütörtöki számában megírja, hogy Poincaré miniszterelnök szerdán hosszasan tanácskozott Hennesy földművelésügyi miniszterrel, aki tudvalevően fő-résztvevője a *Quotidiennek*. Nyilvánvaló, hogy ezen a tanácskozáson a *Gazette du France* botrányáról esett szó és

Poincaré felszólította Hennesy földművelésügyi minisztert, hogy mondjon le.

Az *Action Francaise* felhívására a király rikkan-csai csütörtökön újabb tüntetést rendeztek Hennesy miniszter ellen. Royalista diákok jelentek meg a földművelésügyi minisztérium előtt és lármásan követelték Hennesy lemondását, a rendőrség azonban hamar szét-szórta a tömeget.

látta fennforogni. Ugyancsak az ügyészség rendelkezése letartóztatták Fülöp Zoltánt is, akit csalárd bukás büntetésében való bűnrészességgel gyanúsítottak. Később Fülöp visszatért 270.000 dinár készpénzt, mire szabadlábra helyezték és később Rác György ellen is megszüntették a csalárd bukás büntetése miatt az eljárást és szabadlábra helyezték.

A csődeljárás ezután haladt a törvényes uton. A bejelentési határidőre az összes hitelezők bejelentették követeléseiket és ezután megállapították a statust. A vagyonelejtár szerint a pénztári tartozások 4.736.000 dinárt tettek ki, a gabonatarozások összege 1.826.000 dinár, ezzel szemben a követelések számláján 1.034.000 dinár pénztári követelés, 2.900.000 dinár biztosítási díj és 580.000 dinár értékű ingatlan vagyon szerepelt. A fennmaradó fedezetlen összeg tehát több mint kétmillió dinárt tett ki.

Október 29-én délután négy órára volt összehívva a hitelezők gyűlése Szuboticán, a Közgazdasági Bankban, amelyre Rác György is beutazott Szuboticára. Pénteken reggel Rác megvárta Dimitrijevic dr.-t háza előtt és az uccán revolverrel ötször egymásután rálőtt. Egy golyó megsebesítette az ügyvédet. Rác Györgyöt ekkor letartóztatták és az ügyészség előre megfontolt szándékkal elkövetett gyilkossági kísérlet és csalárd bukás miatt vádat emelt ellene. Többnapig tartó tárgyalás után a szuboticiai törvényszék szándékos emberölés kísérletében és hamis bukás büntetésében mondtotta ki Rác Györgyöt bűnösnek és négy évi fegyházra ítélte el.

Az ítélet ellen úgy az ügyész, mint Rác védője, Kengyelac Milivoj dr. védő felebbezést jelentett be és az utóbbi kérvényt nyújtott be a felebbviteli bírósághoz, amelyben kérte, hogy a csalárd bukási és a gyilkossági kísérleti ügyet válasszák külön. Ennek a kérelemnek a felebbviteli bíróság helyt adott és a csalárd bukás ügyében pénteken tartotta meg a főtárgyalást.

A pénteki felebbviteli tárgyalást, amelyen a vádlott Rác György személyesen megjelent, délelőtt kilenc órakor nyitotta meg Gyurgyev dr. tanácselnök. Az elsőfoku ítélet ismertetése után Kengyelac Milivoj védő a bizonyítási eljárás kiegészítését és a tárgyalás elnapolását kérte. Dr. Kengyelac kérte a felebbviteli bíróságot, hogy szerezze be a szuboticiai törvényszéktől a csődeljárás 1079/26. számú iratait, amelyekből megállapítható, hogy a felszámolási tárgyaláson mennyit tett ki az aktív és mennyit a passzív és hogy nem foroghat fenn csalárd bukás büntetése. A csődeljárás irataiból kiténik, hogy nem csak a hitelezők, hanem maga Rác kérte a csőd megnyitását, ami az ő kérelmére történt meg. Kérte dr. Boschán Samu szuboticiai ügyvéd, jelenlegi csődtömeggondnok kihallgatását, továbbá, hogy a felebbviteli bíróság kötelezze a csődtömeggondnokot, hogy a következő tárgyaláson mutassa be a pénztári könyveket, amelyeket nem bocsátottak a szakértők rendelkezésére. Damjanovics ügyész csatlakozott a védő kérelméhez.

A felebbviteli bíróság délelőtt fél tizkor kihirdette határozatát, amely szerint a védő kérelmének helyt adva a tárgyalást bizonytalan időre elnapolja.

A halálos karácsonyfa

Egy szlavóniai erdész agyonlőtt egy munkást, aki fenyőágot akart lopni karácsonyának

Osziyekről jelentik: Megrendítő tragédia játszódott le csütörtökön este a Novoszeló közelében levő állami erdőben. Csenics János novoszelói munkás az erdőben leszakított egy jókora fenyőágot, amit karácsonyának akart felhasználni. Amikor kifelé igyekezett az erdőből, egy utkereszteszösdésnél szembe találta magát régi haragosával, Bozsics Száva erdőszel. Az erdész ingerült hangon felelősségre vonta Csenicset az ellopott fenyőgaly miatt. A két haragos között veszekedés támadt, amelynek hevében az erdész lekapta válláról vadászfegyverét és közvetlen közletről rásütötte Csenicsre. A szerencsétlen munkás vértől borítva, eszméletlenül esett össze és néhány perc múlva meghalt.

A holttestre pénteken reggel találtak rá az arra járó erdőmunkások és azonnal jelentést tettek az esetről a csendőrségen, amely rövid nyomozás után letartóztatta Bozsics Szávát. Az erdész, amikor a csendőrök beléptek a szobájába, a meglepetés vagy a félelem minden jele nélkül kelt fel és mindössze ennyit mondott:

— Már vártam magukat!

Bozsics kihallgatása alkalmával a következőket adta elő a halálos találkozás történetét:

— Az erdőszélen találkoztam Csenics Jánossal, aki jókora fenyőágot cipelt. Felelősségre vontam a lopás miatt, mire könyörögni kezdett és azt mondta, hogy a fenyőből gyermekei számára akar karácsonyfát készíteni és azért lopott, mert nincsen pénze arra, hogy karácsonyfát vásároljon. Felszólítottam, hogy tegye le a galyat, Csenics azonban nem engedelmességet és mindig ingerültebb hangon feleltetett vissza, sőt fejszével akart rámtámadni. Kénytelen voltam védekezni, különben leütnék volna, hirtelen lekaptam a fegyveremet és rálöttem.

A gyilkos erdészt kihallgatása után átadták az osziyek-i ügyészségnek.

Rác György csalárd bukási bűnügyében a tábla elrendelte a bizonyítást

A topolai malomtulajdonos ügye a felebbviteli bíróság előtt

Nagy szenzációt keltett annakidején Rác György bácskatopoli malomtulajdonos bűnügye, akit a szuboticiai ügyészség előre megfontolt szándékkal elkövetett gyilkossági kísérlettel és csalárd bukással vádolt.

Mint ismeretes a topolai Rác malom 1926 január tizennegyedikén kigyulladt és az egész malomépület, a gépház kivételével leégett. A tűz után az a gyanu merült fel, hogy a malom nem véletlenségből gyulladt ki és újabb Rác György malomtulajdonos ellen a szuboticiai ügyészségnél gyújtogatás gyanúja miatt eljárás indult. Ugyancsak eljárás indult Rác ellen hitelezési csalás miatt is. A malom, valamint a gabonakészletek biztosítva voltak, részben a Rossia-Fonciera biztosító társaságnál, amely több más biztosító-társasággal együtt osztozott a nagy kockázaton, míg az ugynevezett chomage biztosítás, ami az üzemszünet ideje alatti kártalanításra vonatkozik, a Dunav biztosító társaságnál volt megkötve. A tűznél a bejelentett épület-kár egymillió háromszázezer dinár volt, azonkívül hatszáz-ezer dinár készletkár és a chomage-biztosítás címén szintén hatszáz ezer dinárt jelentettek be. Rác György védőügyvédje Dimitrijevic Drágo szuboticiai ügyvéd volt, aki azon fáradozott, hogy Rác anyagi helyzetét rendezze és hogy az ellene folyamatban levő büntető ügyekből kimentse. Ez a fáradozás annyiban sikerrel járt, hogy a Rác ellen folyamatban levő bűnügyekben az eljárást megszüntették.

Közben a hitelezők, különösen a kisebb hitelezők, attó tartva, hogy pénzüket elvesztik, megrohanták Rá-

czot, hogy a pénzükhöz jussanak. A tartozások között a legnyomasztóbb volt több topolai kistermelő követelése, akik hetven vagon búzát raktároztak be a Rác-malomba azzal a föltétellel, hogy amikor az eladási ár nekik megfelelő, akkor számolják el a gabona árát Rác Györgyvel. Ez az ugynevezett *árvadásztó beraktározás* kétmillió dinár tartozást jelentett Rác terhére. Ezenkívül a szuboticiai Közgazdasági Bank és a szarejvói Boszanszka Bank is érdekelve voltak. Rác helyzete napról-napra rosszabbodott. A hitelezőkkel való egyezkedés nem haladt előre és ezért Rác ügyvédjével egyetértésben maga kérte a csődmegnyitását, ami 1926 április tizenkettedikén meg is történt. A csődtömeggondnok Dimitrijevic Drágo dr. szuboticiai ügyvéd lett.

A csődeljárás megindult és az eljárás során a hitelezők arról értesültek, hogy a vagyonbukott Rác György a malom leégésétől a csődnitásig részben régi követelések behajtásából, részben pedig eladott árukért 708.307 dinárt vett be és ebből az összegből nem szolgáltatott be a csődtömegnek 662.004 dinárt. A csődtömeggondnok erről jelentést tett Nardini dr. csődbiztosnak. Ugyanekkor másrészt is tudomására hozták a csődbiztosnak, hogy a közadós nagyobb összeg birtokában van és azt nem szolgáltatja be a csődtömegnek. A csődtömegbiztos a jelentéseket a csődbírósághoz továbbította, amely 1926. május 18-án elrendelte Rác György letartóztatását. Az ügyészség a közadós eljárásában csalárd bukás büntetést

Halál helyett életfogytiglani fegyház

A semmitűszék életfogytiglani fegyházra változtatta a kumáni rablógyilkos halálos ítéletét

Noviszadról jelentik: A noviszadi semmitűszéken dr. Dimsies Alekszander semmitűszéki elnök tanácsa pénteken tárgyalta a két alsófoku bíróság által halálra ítélt *Marinec Ráda* kumáni földműves bűnügyét.

Marinec Ráda a múlt évi december 26-ikán Novi-
becsejen járt, ahol találkozott barátjával, *Eremics Szredojéval*, aki malacokat akart vásárolni. *Eremics*-
nél volt elég pénz, ezért hazafelé indult. *Marinec*, aki
tudta, hogy *Eremics*-nél hétszáz dinár van, hozzáse-
gődött és együtt indultak vissza Kumánra. Amikor a
község határába értek, *Marinec* azt ajánlotta barátjának,
hogy üljenek le és tartsanak rövid pihenőt. *Marinec*
előszedte a tarisznyájából az ennivált és azzal
megkínálta barátját is. Amikor elfogyasztották az ételt,
Eremics a kutból vizet akart huzni és amikor így hát-
tal *Marinec* felé fordulva állott, *Marinec* egy vastag
bottal több ülést mért *Eremics* fejére, úgy hogy *Ere-
mics* összeesett és a helyszínen meghalt.

Marinec a gyilkosság elkövetése után átkutatta
áldozata zsebeit, ahonnan kivette a hétszáz dinárt tar-

talmazó pénztárcáját és azt magához véve eltűnt. A
gyilkost később elfogták és letartóztatták.

A becskerekai törvényszék ezévi február 20-ikán
tárgyalta az ügyet és a beismerésben levő vádlot-
tat, aki önvédelemmel védekezett, *kötél általi halálra*
ítélte.

A noviszadi felelőtlen bíróság október 24-ikén
tárgyalta másodfokon a bűnügyet. *Marinec* itt is jogos
önvédelemre hivatkozott, mert *Eremics* — szerinte —
megütötte. A felelőtlen bíróság helybenhagyta a becs-
kerekai törvényszék ítéletét és *kötél általi halálra* ítélt
Marinec-et, aki az ítélet kihirdetésekor sírni kezdett,
kezét tördelte és úgy könyörgött a bíróságnak, hogy
enyhébb büntetést szabjanak ki, mert ha gyilkos is, tet-
tét nem előre megfontolt szándékkal követte el.

A semmitűszék pénteken tárgyalta a bűnügyet és
dr. *Arszenijevics Milorád* védőbeszéde után megsemmi-
sítette az első- és másodfoku bíróságok halálos ítéletét
és *Marinec Ráda*-t életfogytiglani tartó fegyházra
ítélte el.

KIS KÉPEK A NAGY TÁRGYALÁSRÓL

Irtá: KARINTHY FRIGYES

- Én elítelném...
- Én nem tudnám nyugodt lelkiismerettel...
- Ugyan kérlek, egy olyan ember, aki ezt meg
ezt mondja...
- De hiszen csak rá kell nézni...
- Abban igazad lehet, de én mégis azt mondom
neked...

Csupa impresszió. Sokszázezer ember olvassa, fig-
yeli minden szavát, a távolból résztvesz a tárgyalá-
son, véd és vádol, ítéletet mond. Kettő vagy három,
ott a tárgyalóteremben, hivatalból, hangosan és szak-
szerűen, felelősséggel. A többi — titokban, este, egye-
dül az ágyban, miután elővasta a lapokat, vagy kávé-
házi beszélgetés közben, felelősség nélkül.

De mindegyik, külön-külön, abban a rendületlen
hitben, hogy ő, csakis ő, éppen ő hivatott rá.

Hadd legyenek egyszer én is egy közülök.

Hadd hissem el magammal, hogy nekem kellene
egyszer a szemébe nézni, közelről látni, majd én meg-
mondanám.

Talán, éppen a mi mesterségünkben nem hangzik
nevetségesen az ilyen önbizalom. Az emberismeret,
karakterológia, a lélek diagnosztikája, terápiája (vala-
mikor talán sebészete is) mint exakt tudomány még
nem született meg — de ha valaha megszületik, való-
színű hogy abból a forrásból amit ma csak művészet-
nek hajlandók még elismerni — utóbbi ma még nem
tudósok, csak regényírók és drámaírók.

Eppen erre gondolva nem tartom se kórosnak, se
léhának ezt a nagy érdeklődést. A drámaírodalomban
nemrég volt világsikere egy darabnak, mely három
felvonásában egy közönséges törvényszéki tárgyalást
irt le részletesen. Jól érzi, tompa, de csalhatatlan ösz-
tönével a közönség, hogy sokkal nagyobb, izgalmasabb
mindnyájunk sorsát, életét közelebbről érintő dologról
van itt szó, mint amennyit holmi »érdekes eset« vagy
mesterkélte detektívkaland vizsgálma jelentene.

Valamikor, amaz exakt tudomány korában, úgy
fognak visszatekinteni ezekre a törvényszéki tárgyalá-
sokra, mint ahogy ma a Rockefeller-intézet vegyész-
szek, az alkimista műhelyek göreibe gondol, vagy az első,
titokzatos boncolásokra, melyeknek ünnepélyes aktu-
sánál először tudta meg a sokezer éve megszületett
ember, hogy tulajdonképpen miből készült, miből van
összeállítva.

A vizsgálat kutatás-jellege ezuttal ideális.
Egy vádlott, aki tagad.

Odabent, lelke mélyén, valahol az idegek szövevé-
nyes labirintusában, ott bujkál az Igazság, amiről csak
ő tud. S embertársainak nem áll még ezidőszereint olyan
szerkezet vagy aparátus, vagy eljárás a rendelkezé-
sére, amivel az ő akarata vagy becégezése nélkül is
meg lehetne találni.

Csak közvetve tudhatjuk meg, esetleg a szavaiból.
Ha tulajdonképpen az eszén. Ha sikerül ellentmondásba ker-
getni. Ha visszajára fordítjuk, ad abszurdum, a vallo-
mást, amit önvédelmére konstruált.

A halott agyvelőben semmiféle uton-módon nem
lehet ma még megtalálni a gondolatok nyomát. Mely-
eknek valaha forrása volt. Csak eleven lelket bon-
colhat, aki ma a lélek anatómiáját csinálja. Ehhez
vagy szadistának kell lenni, vagy lángoló hittel hinni
kell benne, hogy az emberi fajta érdekében áldozzuk
fel az embert.

Mindenképpen önbizalom kell hozzá.

Vagy az a nagy, furcsa szórakozottság, az a gye-
rekes bábáskodás, amivel mi tollforgató alkimisták
pevettjük meg, vagy bosszantjuk fel néha a józan

polgárt, ha véletlenül szemtől-szembe kerülünk néha.

Erdélyi Bélát például, akiről ezidőszereint nem le-
het tudni, közönséges ember-e, avagy kivételes hordo-
zója ama láthatatlan kalapnak, mely alá bizonyos
Lombroso a zsenit, az örültet és a gonosztevőt utalta.

Találkozásunk, ha felteszem, hogy magam is e
három kategória valamelyikéhez tartozom, inkább az
első feltevése enged következtetni.

Szünetben érkezem a tárgyalásra, a zsúfolt elő-
szobában leülök, oldalt, a fapadra, míg a jegyemet
hozzák. Mikor felnézek, Erdélyi Bélát pillantom meg,
közvetlenül mellettem. Ott áll, a fegyőrök közt, ele-
gánsan, rzsás arccal, evikkerrel az orrán.

Nézem.
Nézem az orrát, a fülét, a kezét. Nézem a haját.
Bámész, önfelédlt izgalomban próbálom meg a lehe-
tetlent: talán az orra, a füle, a haja, a mozdulata, a
szemrebbenése, ahogy valami zajra reagál, elárulja
számomra, utmutatást ad, hogy megtaláljam, az or-
rától-szemtől pár centiméternyire ott bujkáló kis
Igazságot, amit ötnegyed éve keresgél, makacs buz-
galommal a vizsgáló törvény őrfási apparátusa.

Arra eszmélek, hogy Erdélyi hirtelen, feltűnően
hátat fordít. A mozdulatában sértődöttség, bosszúság.
Ne bámuljak a képébe, ő nem csodabogár és nem uj-
kapu. Amíg nincs ítélet, ő uriember, sőt lovag és
jobb lesz, ha nem nagyon fixírozom.

A maga szempontjából még igaza is van, el is
restellem magam. Ugyan hátatfordítani se illik azért.
Mégis, elmosolyodom, harag nélkül. És szinte sze-
retném megmagyarázni neki, hogy téved. Abból a
szempontból, ahogy én néztem őt, szórakozottságom-
ban, a hátatfordítás nem sokat használ, — engem
ugyanis éppen ebből a szempontból a háta éppen úgy
érdekel, mint az eleje, mint ahogy a művizsgálat egy-
formán érdekli a kezéigébe kerülő objektum, mi-
kor megfordítja, forgatja a kezében.

Nem ért engem ez az Erdélyi.
Hát persze. Hogy is értene.

Egy sort, egy mondatot, egy akármilyen szót
mégis csak olvasott, vagy hallott, közvetve, mindah-
ból, amit valaha irtam vagy beszéltem. Már pedig ah-
ból, hogy érdekből embert irt, vagy akár csak váltót
hamisított, nyilvánvaló, hogy nem értette meg azt a
szót, vagy mondatot.

De vajon én értem-e őt?
Egész biztos, hogy még mindig jobban, mint ő
engem.

Nagyon természetes. Ő megvan bennem, mint
ahogy megvan bennem, fejlődéstani formában, az őse-
ember és a hal és a madár és a fulánkös darázs. A
fenevad is megvan bennem, hiszen nő a szakállam
és a borbély is megvan bennem, hiszen tudok borot-
válkozni.

Hát a gyilkos?
Biztos az is. Holtan fekszik. Fölötte ül valami
tökéletesebb, erősebb, nagyobb hatalom, ami megölte.

A védő mellett kapok helyet. Rengeteg jegyzet
fekszik előtte, az asztalon. Lelkesen, nagy odaadással
figyel, érvel, magyaráz, mindent észrevesz. Elhiszem
neki, amit a tárgyalás elején mondott: hogy nincs
programja, előzetes harci tervezete — nem is harcol-
ni akar — az elnökkel és a vád képviselőjével váll-
vetve szeretné kideríteni az igazságot.

Mégis — talán jobb lenne, ha egy pillanatra le-
tenné a ceruzát. És kereszbefont karral, félig csu-
kott szemmel, oldalifordított fejjel figyelné védencét

— olyankor, mikor más beszél, a tanúk, mikor egy
szót se szól, egy pillanatra megfedezkedik magáról,
az ablak felé tekint tűnődve.

Aztán hirtelen összeszedi magát, felugrik, élesen
tiltakozik az egyik tanu félreértett szavai ellen, hogy
ő megfutamodott, ő, a gavallér, párhajok hőse.

Schadl.
Rendkívül értelmes, nyugodt fej. Önkéntelenül le-
rajzolja a ceruzám. Indulat nélkül figyel, gondolko-
dik. Mindig odafordul ahhoz, aki beszél, az arcán jó-
hiszemű, komoly kíváncsiság. *Jelen van, nemcsak mint*
hivatalos személy, mint ember is. Humanista típus,
ebből az egyre ritkább, egyre drágább fajtából való.
Azt hallom, szép könyvtára van, derült, közvetlen em-
ber, egyszerű öröme, izos beszélgetések, csendes
szórakozások barátja.

Braun, az egyik tanu. Fiatalember, Anna első vő-
legénye volt. Értelmesen beszél — így, oldalt nézve,
mintha valami keveset hasonlítana Erdélyire. Lehet,
hogy csak képzelem, abból következtetve, hogy ő is
tetszett a szegény, hóbortos, rajongó kis színész-
nek. Ez volt az esete, ez a picit hajlott, hosszukás
orr, szintelen szemek, nyugodt, semmitmondó voná-
sok, jó nyakkendő, kifogástalan ruha.

Szinte komikusan nagy, lobogó, fátyolosan sötét
szemeivel, táguló pupillával, hányszor meredt kutat-
va, követelve, vádolva, könyörögve és kérdezve ezek-
be a szintelen, üres szemekbe, a csillogó, lapos szem-
üvegek mögé.

Nem értette őket.

Erdélyi.
A nők azt mondják, csinos fiu. Lehet, ehhez ők
jobban értenek. Megpróbálok elképzelni az arcát, mi-
kor verekszik, dühében beleharap ellenfele fülébe, a
vivőteremben. Megpróbálok elképzelni, lehet-e ezzel
az arccal veronált beadni, fojtogatni, — van-e hely,
szájszögletében, arra a kis görcsös eltorzulásra, amit
az orrgyilkos arcára képzelt a festő és színész, mikor
a szakadék szélén megöli áldozatát? Így, profilból,
most valami savanyu, kényszeredett kifejezés ül raj-
ta, inkább csapdába került rókára, mint farkasra em-
lékeztet.

A teremszolga Anna testrészait, a spirítuszba kon-
zervált szívet, nyakbőrt, gégefőt viszi le az asztalról.
Tűnődve utánanéző.

Utánanézek én is. Számára vajjon mit jelentenek?
A közönség elszörnyűködve morajlik. »Minő cinizmus!«
»Milyen nyugodtan nézi!«

Nem értem a közönséget. Miért? Mi van megható,
megrázó vagy lesújtó ezekben a holt spirítuszöltelé-
kekben?

Egy kis színész, Annus barátjáné éppen ezt
magyarázza az elnöknek: »Kérem, az Annus se akarta,
azt mondta nekem, köpj a szemembe, ha még egyszer
szóbaállok vele — aztán este megint együtt voltak.«
Mintha fejbütnének — összeszoruj a torkom. El
kell fordulnom, hogy megtörüljem a szemem, olyan
hirtelen szökött fel a könny, ahogy egy pillanat ez-
redrésze alatt, e mondaton át, rádmeredtem, rámme-
redtél, ő rettenetes, rettenetes, értelmetlen élet!

Meenyivel borzalmasabb ez a kis adat, ez a kis
odavetett mondat, a hitvány hullarészeknél, mit a te-
remszolga cipel kifelé.

Hogy a tetemrehívás nem sikerült, mi közöm hoz-
zá — de erre se válasz? Hallottad?! Nem akarta —
és mégis együtt volt veled — szeretted, hallod, mikor
verted és ütöted és gyilkoltad — erre se válasz?
Akkor — akkor talán — mégse te voltál.

Letartóztatási parancsot adtak
ki egy bécsi ügyvéd ellen

Mindenből kiforgatták egy volt magyar
tiszt hercegi származású özvegyét

Bécsből jelentik: A bécsi ügyészség csütörtökön
letartóztatási parancsot adott ki dr. Kohler Sebestyén
bécsi ügyvéd ellen, aki jelenleg egy svájci tülölhe-
lyen tartózkodik.

Dr. Kohler egy feljelentés szerint mindenből ki-
forgatta *Ürményi Dezső* magyar huszárkapitány öz-
vegyét, született *Lichtenstein* Zsófia hercegnőt. Az
ügyvéd az özvegy megbízásából háromszázezer sil-
linget hajtott be több személytől, de ezzel a pénzzel
nem számolt el. A feljelentés elől azzal tért ki dr.
Kohler, hogy nagy ingatlanokat ajánlott fel, amelyek-
ről azt állította, hogy tehermentesek. A szorongatott
helyzeiben levő nő elfogadta ezt a megoldást és mi-
kor jóval később értékesíteni akarta az ingatlanokat,
akkor derült ki, hogy azok túl vannak terhelve és
értéktelenek. A kapitány özvegye feljelentést tett az
ügyvéd ellen, akiről kitudódott, hogy több arisztok-
rata családot hasonlóképpen kiforgatott a vagyonuk-
ból. A károsultak azért nem tettek feljelentést az ügy-
véd ellen, mert hitoggették őket.

Az ügy Bécsben, ahol dr. Kohlert mint korrekt
ügyvédet ismerték, nagy szenzációt keltett.

Az afgán lázadók megölték a hadügyminisztert A hadsereg elpártolt Amanullah királytól

Londonból jelentik: Még mindig nem lehet biztosan tudni, hogy mi történik Afganisztánban. Delhiből azt jelentik, hogy csütörtökön ismét megjelent egy angol hadirepülőgép Kabul fölött, mert az afgán főváros és India között még rádióval sem lehet érintkezni. Az angol repülőgép amennyire csak lehetett, leereszkedett az angol követség épülete fölé, a benne levők pedig jelekkel adták értésére a pilótának, hogy **egyelőre nincs baj, bántódása senkinek sem esett a külföldiek közül.**

Bombayben a legvadabb hírek keringenek az afganisztáni lázadásról. Amanullah király a királynéval és néhány meghitt emberével a főváros közelében egy erdőbe menekült, miniszterei állítólag cserben hagyták.

A hadügyminisztert hír szerint agyonlőtték a zendülők, a külügyminisztert pedig elhurcolták és tusz gyanánt fogva tartják.

Az ellentmondó hírek csak abban egyeznek meg, hogy

a hadsereg csapatainak legnagyobb része elpártolt a királytól

és azok az irreguláris csapatok, amelyeket a király emberei összegyűjtöttek, hogy mint testőrség védjék

a királyt, megszökdöstek, részint pedig a lázadókhöz mentek át.

Orosz forrásból közlik, hogy a rádióállomás Taskendben, amelynek kapcsolata két napig meg volt szakítva Kabullal, a lázadásról a következő híreket kapta: December 15-én a főváros környékén a kormány csapatai és a lázadók között elkeseredett ütközet volt, amely azzal végződött, hogy

nagyobb lázadó csapatok benyomultak Kabulba.

Másnap a főváros környékén levő magaslatokon állott a harc, majd a kabuli aerodrom körül volt ütközet. A kormány csapatai időközönként abban a veszedelemben forogtak, hogy a lázadók teljesen bekerítik, aztán

segítséget kaptak és visszaverték a támadást.

December 17-én a királyhoz hű csapatok, újabb megerősítések után Banjan és Kargar irányában visszaszorították a lázadókat, akik most Kabultól nyugatra a magaslatokon lövészárkokban és fedezékek mögött erős hadállásban sáncolták el magukat. Azt is jelenti az orosz hírforrás, hogy az afgán hadirepülőgépek között, akik a lázadókra bombákat hajigáltak, több orosz pilóta is van.

Chamberlain: Anglia kész a Rajna-tartományt kiüríteni

Az angol külügyminiszter nyilatkozott az alsóházban a lujanói tárgyalásokról

Londonból jelentik: Csütörtökön késő estig tartott az alsóház ülése, mert a képviselők nem fogytak ki a külpolitikai vonatkozású kérdésekből és Chamberlain mindegyikre válaszolni kívánt, a kormány pedig abban állapodott meg az alsóház elnökségével, hogy a csütörtöki ülés lesz karácsony előtt az utolsó.

A lujanói tárgyalásokról azt mondta Chamberlain, hogy előbbi nyilatkozatához nincs mit hozzáfűznie, mert Lujanóban a brit kormány semmiféle újabb kötelezettséget nem vállalt, csupán előkészítő tárgyalások voltak, amelyek remélhetőleg kedvező eredményre fognak vezetni.

Ami a Rajna kiürítését illeti, az angol külügyi kormány fog a legjobban örülni, ha arra sor kerülhet,

mihelyt az előfeltételek megvannak hozzá.

Itt a szabadelvű pártokról közbekialtottak: **Ez tresz frázis!**

A közbeszólás, szemlétemást felergette Chamberlain, de türtöztette magát és megismételte, hogy mihelyt lehetséges lesz, a szövetségesek megszüntetik a Rajnán a katonai megszállást.

Egy további interpellációra, hogy a brit kormány a francia álláspontot tette-e magáévá, vagy a német birodalmi kormány felfogását támogatja-e, megismételte a külügyminiszter, hogy

Nagybritannia szívesen kész a Rajna-tartományt kiüríteni, ha Franciaország ahhoz hozzájárul.

Az angol csapatok egy perccel sem fognak tovább maradni a német területen, mint ameddig ott rájuk szükség van, egyébként úgy vélekedik, hogy semmiféle gyakorlati értéke és értelme nem volna annak, ha a mindössze hétezer főnyi angol csapatot visszarendelnék, a megszállás ellenben továbbtartana.

Anglia arra törekszik, hogy lehetővé tegye a Rajna-vidék mielőbbi teljes kiürítését.

A továbbiak során nyilatkozott a külügyminiszter a szovjetkormányhoz való viszonyról és azt mondta, hogy e részben nem változott a helyzet.

Még távolról sem érkezett el az ideje annak, hogy Moszkvával helyreállítsák a diplomáciai kapcsolatot

és az addig nem is fog megtörténni, míg a szovjetunió kormánya megfelelő biztosítékokat nem ad, hogy nem fognak megismétlődni azok a dolgok, amelyek a szakítást előidézték.

Az amerikai viszonyról azt mondta Chamberlain, hogy sajnálatosképpen a legutóbbi időben

a két barátságos nemzet között átmenetileg ellentétek keletkeztek,

de azoknak nem lehet nagyobb jelentőséget tulajdonítani, az elhidegülés nem lesz tartós. Az angol kormány őszintén kívánja a fegyverkezés csökkentését és ebben egyetért az amerikai Egyesült-Államokkal.

Az ülés azzal végződött, hogy az alsóház január huszonekettedikéig elnapolta magát.

Szabadlábra helyezték a panamával vádolt budapesti bírót

A bíróság szerint Nagy István bűnpörében a büntetés nem lesz olyan súlyos, hogy a vádlott szökésétől kellene tartani

Budapestről jelentik: A Nagy István-per pénteki tárgyalásán elsőnek Molnár Mór, az Országos Hírelvédő Egylet irodavezetőjét hallgatták ki, majd dr. Bodor Géza és Pollák Illés ügyvéd tettek vallomást. Ezután dr. Gergely Ödön és dr. Mohoray István vallomásukban hangsúlyozták, hogy nem tapasztaltak szabálytalanságokat. Vallomásuk Nagy István mellett szólt.

Most izgalmas jelenet következett. Gdl Jenő felállt a védői pulpitusról és a következőket mondotta:

— Rendkívüli az az ügy is, amely itt folyik. Huszonekét hónapja ül vizsgálati fogságban dr. Nagy István, ennek az ügynek vádlottja, aki a legrégebb lakója a Markó-uccai fogháznak. A rendes vizsgálati fogság tartama három hónap, amelyet kétszer lehet egy-egy hónappal meghosszabbítani. Ezt már több mint tízszer hosszabbították meg Nagy István esetében. Ebben a bűnpörben még 170 tanu kihallgatása van hátra. Másodnaponként kell tárgyalni, úgy hogy még legalább két hónapig tart a főtárgyalás. Teljesen céltalan, hogy dr. Nagy István addig a Markó-uccai fogházban üljön. Ez a kérelem az ügy érdemében nem jelent semmit

— hangsúlyozza a védő — mert ebben az ügyben a döntés még nem prejudikálás. Kérem a törvényszéket, hogy helyezze szabadlábra dr. Nagy Istvánt.

A védő indítványa után az elnök megkérdezte Nagy Istvánt, kívánja-e szabadlábrahelyezését. Nagy István felállt és szerényen csak ennyit mondott:

— **Döntsön a tekintetes bíróság, én nem kívánom a szabadlábrahelyezést.**

Dr. Auer György ügyész állt fel ezután és **ellenzte a szabadlábra helyezést.**

— Azok az okok, amelyek szükségessé teszik Nagy István vizsgálati fogságát — ugymond — még mindig fennforognak.

A törvényszék tanácsa ezután visszavonult tanácskozni.

A bíróság egy órai tanácskozás után magáévá tette a védő indítványát és **elrendelte Nagy István szabadlábrahelyezését.** A bíróság az indokolásban kimondta, hogy Nagy István bűnpörében a várható büntetés nem lesz olyan nagy, hogy a vádlott szökésétől kellene tartani. Nagy Istvánnak egyébként Budapesten lakása és családja van. Nagy Istvánt láthatóan meg-

lepte a bíróság határozata és ragyogó arccal nézett körül.

Ezután folytatták a tanu kihallgatását, majd a tárgyalás berekesztése után nemsokára Nagy István elhagyta a fogházat. A folyosón ismerősei és barátai, valamint az újságírók egész serege várta Nagy Istvánt, akinek mindenki gratulált. Az újságíróknak Nagy István a következőket mondotta:

— Nagyon jól esik ez a kis szabadság és örülök, hogy hazamehetek gyermekeimhez. Kípihenem magamat és nagyon sokat szeretnék játszani a gyerekeimmel. Igazán szebb meglepetés nem is érhetett volna karácsonyra, mint az, hogy hazamehetek családomhoz.

Nagy István ezután mindenkitől elbucszott, a törvényszék előtt autóba ült és elhajtott.

Helyreállt a béke Bolivia és Paraguay között

Egyes paraguayi tartományokban a kormány utasítása ellenére folytatják a mozgósítást

Párisból jelentik: Briand külügyminiszternél csütörtök délután megjelent az amerikai diplomácia ügyvivő és az Egyesült Államok kormánya nevében gratulált a Népszövetségi Tanácsnak a délamerikai háború elhárítása érdekében történt sikeres közvetítéséhez.

Délamerika

békéjét Bolivia és Paraguay szomszédos államai biztosították. A térképen feketén jelzett rész az a terület, amely miatt a két állam közt a konfliktus kitört

Miután a Bolivia és Paraguay közötti konfliktus elsimult, nincs szükség a Népszövetségi Tanács rendkívüli ülésének összehívására és ezért Sir Eric Drummond, a Népszövetség főtitkára a kíséretében érkezett népszövetségi funkcionáriusokkal együtt visszautazott Genfbe.

A New York Herald jelentést közöl Buenos Airesből, amely szerint Paraguay egyes tartományában a kormány utasítása ellenére is folytatják a mozgósítást.

A kormány azonban megtett mindent a nyugalom helyreállítása érdekében.

A szubotikai alszövetség nem vette tudomásul az elnök lemondását

A szubotikai futballszövetség igazgatótanácsa pénteken este ülést tartott, amelyen a főtitkár előterjesztette Glavina Vjekoslav elnök lemondását tisztségéről. Az elnökkel együtt Heckinger tanácsstag és Bojnički, a fegyelmi bizottság tagja is bejelentették lemondásukat.

Az igazgatótanács rövid vita után úgy határozott, hogy felkéri Glavinát, a legközelebbi ülésig indokolja meg, hogy miért távozik az alszövetség éléről. A tanács csak az indokok birtokában fog határozni arról, hogy tudomásul veszi-e az elnök lemondását.

Legjobb hirdetési orgánium a „BÁCSMEGYEI NAPLO“

Óriási gázrobbanás Londonban

A város központjában felrobbant a gázművek fővezetéke

Londonból jelentik: Csütörtök délután felrobbant egy gázfűtő London egyik központi üzleti negyedében, az Oxford Street és a Holborn sarkán. Az első robbanást gyors egymásutánban több irtózatosszerű robbanás követte, amelyeknek hangjait a környéken több mérföldnyire is lehetett hallani. *A robbanás hevessége a cementburkolatot, mint valami papírt tépte fel és a lámpaszlopokat úgy elgörbítette, mintha drótból lettek volna.* Több kocsi felfordított, a járókelőket földhözvágta. *Több helyen hatalmas kráter nyílt,* amelyekből magas lángoszlopok törtek elő. A veszélyeztetett környéket elzárták és kiürítették, csak ennek köszönhető, hogy a robbanás következtében kitért nagy tüzek ellenére sem esett emberéletben kár.

Egy ötemeletes ház teljesen leégett és attól tartanak, hogy több épület be fog dőlni. A gázmaszkos tüzoltók teljesen tehetetleneknek bizonyultak a veszedelemmel szemben. Éjjel felé sikerült az egyik gázfűtőt elzárni.

A robbanás katasztrófa úgy keletkezett, hogy több munkás a telefónkábeleket cserélte ki és a nagy sodronyok lefektetésekor vigyázatlanságból valaki beszakította a gázvezetékek főcsövét, amelyből nagy tömegben áradt ki a gáz és megtöltötte messze területen a földalatti üregeket. Nem messze az Oxford-streettől egy uccakereszteződésnél éjjelfelől még magasan csapkodtak a lángok és több helyen az aszfaltburkolatot is felemelte a gáz ereje.

A veszedelem színhelyén lévő házakból sürgősen kilakoltatták az embereket, több mint 400 családot fel-

szólított a tűzoltóság, hogy ürítsék ki lakásaikat.

Este sötétség borult a városra, és a főutvonalakon reflektorokat állítottak fel és messze kerültek a rendőrség zárta el a veszélyeztetett helyeket. Majdnem az egész uccai forgalom megakadt, a színházakból távozó közönséget elterelték, mert folyton újabb robbanástól kellett tartani. Összesen 15 sebesülés, illetőleg gázmérgezés történt, az esetek legnagyobb száma azonban könnyebb természetű. A legnagyobb kárt az Oxford-street környékén lévő kereskedők szenvedték, akiknek karácsonyi vására szomorúan ütött ki a robbanás katasztrófa miatt.

Éjjel után hol itt, hol ott jelentek meg a tüzoltók, mert minduntalan robbanások következtek be. A High-streeten észrevették a gázgyár emberei, hogy nemcsak a gyalogjáró, hanem a kocsit alatt is nagy tömegben gyülemltet fel a kiáramló gáz és behatolt a házak pincéibe. Megszólalt a tűzoltóság kürtje, minden házba rendőrök siettek fel fellármázni a lakosságot, hogy meneküljön ki a házakból, mert robbanás történhetik. Az uccai lámpások mindegyikére messzelátható figyelmeztető táblát akasztottak fel, hogy *tilos a dohányzás.*

Hajnali féltárcor még mindig észlelhetők voltak földalatti robbanások. A High Street és a Denmark Street sarkán több ház fundamentumát veszély fenyegeti. A szakértők attól félnek, hogy az ucca szintje alatt nagy gáztömegek gyűltek össze, s ezek a pincékbe és a házak más helyiségekbe hatolnak be. Ennek következtében még hetekig várhatók kisebb robbanások.

Egy papagáj — gratisz

Miután az utóbbi esztendőben külső eleganciám nem vakította el az embereket, nadrágom alkalmassá vált, hogy fátyolként használják, azt lehet mondani, hogy végső ruhám minden erejét megfeszítve teljesített még szolgálatot, ahelyett, hogy a megérdemelt nyugodalomba helyeztem volna, elhatároztam, hogy régi hű öltönyömet ujjal cserélem ki. Elmentem tehát a ruházlettek elé és soron vizsgáltam a kirakatokat, amelyekben csodálatosabbnál csodálatosabb öltönyök díszeltek.

Ha most valahogy, amit az Uristen kegyelme messzetávoztasson, öfelsége az angol király elhalálozik s örökébe a welsi herceg lép, a welsi hercegnek én leszek az örököse, aki a kontinensen diktálni fogja a férfi divatot. Ki fogja mondani, hogy nem én vagyok a welsi herceg, ha abban a gyönyörű szakkóban megjelenek, amelyet egy Kirtnerstrassi kirakattalban kiszemeltem magamnak: »En!« Szólt meg egy rikácsoló hang. Hát uramfia a ruhásüzlet kirakattában egy rikítóan színes tollazatu papagáj volt odaláncolva egy állványhoz, nyilván a papagáj válaszolt arra a kérdésre, amelyet nem is hangosan önmagamhoz intéztem. Hogy kerülsz te ide, egy papagáj, a különféle selyemre dolgozott ruhák, szép városi prémbundák közé? Egyszer már megtörtént, hogy a nyitott ablakon keresztül egy fecske berepült a szobámba. De ez nyáron volt és fecske volt és nem papagáj. A papagájok általában nem röpködnek úgy minnink dínix körülöttünk és ha a ruhásüzlet kirakattában mindennek dacára egy eleven papagáj fészkel, úgy ez minden bizonyul különös cézzattal történik. Hopp, már ne is törjem a fejemet, hisz az a tábla ott a papagáj mellett mindent megmagyaráz. Eszerint az áruház tulajdonosa a papagájt karácsonyi meglepetésül szánja. Minden vevő, aki 250 shillingért vásárol ruhaneműt, ajándékkul kap egy papagájt. Derék exotikus madárunk tehát ugyszólván ügynőki szolgálatokat végez, vevőket verbuvál a ruhakereskedőnek, akinek ötlete és madara van bőven és aki ezzel a gratisz papagájjal lefőzni véli a konkurenciát. Egy új ruhához jutni általam nagy öröm, micsoda öröm lehet, ha az új ruha mellé egy papagájt is mellékelnek. És még hozzá egy ilyen papagájt, szavamra gyönyörű példány, micsoda ragyogó díszlakkal ékeskedik. Okos, értelmes szemekkel bámul a kirakat előtt csoportosuló tömegre. Szegénynek egy meleg intim boudoirban volna helye, ahol urnője cukrozott gyümölcscsel etetné és édesden elcsevegnének. Ehelyett ide láncolják a kirakathba, vaslánc zörög a lábán, mint egy rablőgyilkosnak. Csőrrel neki-neki kap a láncnak, de sajnos nem sikerül a vasat átharapnia. Meggémberedtek már a tagja, időnként nyújtózkodik és mein System-ezik unalmában. Ha egy pillantást vet a kirakat előtt ácsorgókra, gyorsan és fitymálólág visszakapja a fejét, mintha azt gondolná magában:

— Ti rongyosok, akik itt órák hosszat megálltok egy kirakat előtt és étek a vágytól ilyen finom ruhákban járni, hol van nektek 250 shillingtek? Akik ezzel az összeggel rendelkeznek, az nem áll meg a kirakat előtt, hanem befordul az üzletajtón.

Határozottan megfigyeltem, hogy a papagáj meg-

vetően nézett ránk, akiknek zsebéből a 250 shilling hiányzott. Igaza van önnek madár ur, bár nem nevezhető tulzottan nagy szociális érzéknek, ha önél 250 shillinggel a zsebében kezdődik az ember. Akinek pénze van, annak legyen papagája is. A szegény emberek le tudnak mondani, ők megszokták a lemondást és le fognak tudni mondani hősiesen a papagájról is, ha még oly erős is volna hennük a vágy a papagáj iránt. Oh én el tudom képzelni az életet papagáj nélkül is. Legalább is el tudtam képzelni, mint a gratisz-papagáj nem merült fel a láthatáron. Azóta nem mondom, hogy sokszor nem csipem magam rajta, ahogy azon töprengek, vajjon miért ne fogadjak el ajándékkul egy papagájt?

Az emberiség többsége bizonyára inkább vesz egy nadrágot papagájjal, mint nadrágot papagáj nélkül. Amerikai ötlet a ruhakereskedő részéről. Ilyen ötletek révén megszoktak gazdagodni. Csakhogy nem teljesen értem a kereskedő számításait. Egy papagáj — bár sok papagájt nem vásároltam, ha nem csalódom nem, olesó portéka. Érdeklődtem a papagáj árák mai piaci állása iránt és megtudtam, hogy körülbelül száz shillingbe kerül egy szerényebb papagáj. A kirakathba tett állat meg egyenesen négyszáz shillinget ér. Már most a ruhakereskedő, aki kétszázötven shillinges eladásnál — feltéve, ha nem tenyészti házilag a papagájt — ingyen papagájokat osztogat a polgári haszna rovására, az ilyen üzletre ráfizetheti még alsónadrágját is. Ha gyanakvó volnék azt állíthatnám, hogy a nagy papagáj ajándékozás mögött valami hamisság rejlik. Már a klasszikus világban megmondattatott, amikor a trójaiak nagyon megörültek, az ajándék falónak, amelybe görög katonák el voltak bujtatva: féljete az ajándékhozótól. Vajjon ezek a papagájok nincsenek bedresszrozva arra, hogy kampós csőreikkel eltérjék az ember ruháját, úgyhogy kénytelenek leszünk majd ismét a ruhakereskedőhöz rohanni és újabb bevásárlást eszközölni.

És tisztelettel kérdelem, minek nekem egy papagáj? Igaz, hogy magányomat szívesen megosztom egy kedves madárral. De az tele fecsegné a fejemet. Folyton figyelmeztetne, hogy vigyázzak a ruhámra, amelyet testvérenek tekint. Hiszen — hogy úgy mondjam — egy konyhából kerülnek ki. Már megint egy folt — mondaná. És milyen hamar tönkremegy, nézzem meg őt, ő akár háromszáz évig is él s — nem is kell neki új ruha.

Ha pedig nem beszélne — már t. i. a papagáj, azért dühöngjek, hogy nem beszél. »Miért te aljas, olyan rossz társaság vagyok én?« A világért sem kell nekem az a papagáj. Tévedésből a nadrágom helyett bizonyára a papagájt vasaltatnám ki, ami úgy a papagájnak, mint a nadrágomnak egyformán nem használna.

Ha ruhakereskedő papagájt ad ajándékba — gondoltam — el megyek a madárkereskedőhöz, aki ha van még egy kis reciprocitás ezen a világon, bizonyára egy öltönyt ad ajándékba, az esetben, ha a papagáj megvételére szánom magam. Ujból hangsúlyozom, hogy nekem ruhára van égető szükségem, tehát beállítottam a madárkereskedőhöz. Rövid keresés után kiválasztottam magamnak egy fiatal testhez álló papagájt, amelyik

kétszáz shillingbe kerül. Pakkollják be, de reikélem, hogy egy szép öltönyt kapok ajándékba. Mert hogy misem természetesebb, hogy ha a ruhakereskedő papagájt ad gratisz egy öltönyt mellé, önök a papagájhoz egy öltönnel fognak kedveskedni.

— Ezt nem teherjük — mondta sajnálkozóan. — Tetszik tudni, a ruhakereskedő, aki azt a nagy papagájt adja, *álpapagájokat osztogat.* Kis papagáj formájú madarakat, amelyek azonban sohasem fognak és nem is tudnak beszélni. Ellenben szívesen adnák minden kanári vételénél egy stiglitzet ajándékkul.

Köszönöm, az ajándékot nem fogadtam el. Ha van egy papagájom, minek nekem egy stiglitz? Én tulajdonképpen egy új ruhát akarok. Sem papagájt, sem kanárit, sem pedig stiglitzet, sőt fehér egeret sem. Hanem egy új öltönyt. Mit csináljak a stiglitzel, szegény rab stiglitzel. Kinyitnám a kalitkáját: repülj madaram vissza az erdőbe. Nesze neked gratisz-szabadság...

Ezekután ez a hír, mintha a szubotical ipariügyi kapitány Bécsbe utazott volna, hogy a papagájokat, mint tömeges vásárlásra ösztönző eszközöket, elkobozza — minden alapot nélkülöz.

Általában: sem Bécsben, sem Párisban, sem Londonban nem akarják megtanulni Szuboticaltól a reklám-szabályozásának a mikéntjét.

Am lássák a következményeit...

Eos

A Bácsmegeyi Napló karácsonyi száma

A Bácsmegeyi Napló karácsonyi száma az idén is impozáns terjedelemben jelenik meg. A karácsonyi szám melléklete a 144 oldalas irodalmi almanach, a *Vagyunk*, amelynek tartalmát már részletesen ismertettük. Ez az irodalmi album a Bácsmegeyi Napló köré csoportosult vajdasági írók legjobb írásait, önéletrajzait és arcképeit közli. A tartalmas melléklet mellett még terjedelmes ünnepi számot adunk olvasóinknak, úgyhogy a Bácsmegeyi Napló karácsonyi száma az idén is méltóan képviselni fogja a magyar kisebbségi sajtót. A karácsonyi szám tartalma a következő:

Max Mell: Krisztus követése (részlet). Fordította *Kosztolányi Dezső.*

Tamás István: Szendrey Julia levelesládájának kincsei, képpel és fascimillékkel.

Miletics Szvetozár nemzetiségi programja.

Hjabb Kubán Endre: Szerb kulturélet Romániában.

G. D.: Ölik, pusztítják egymást a macedónok.

Az új generáció. Déry Tibor, József Attila, Nádass József és Illy Gyula versei.

Berlekovic Sándor: Az apatini fekete Szűz Mária-szobor.

Kosztolányi Dezső: Napló.

Dr. Fischer Jákó: Az új adótörvény küszöbén.

Geleji Dezső: Mikor virrad fel az orosz emigráció várvavárt holnapja? (Látogatás az utolsó cári követésén.)

Karrikaturisták galériája: Byssz Róbert, Forrai Zoltán, Gedő Lipót, Madaras László, Szigethy István, Szigethy Vilmos és Szenes Árpád eredeti karrikaturái.

Benedek Károly: Jackie Coogan pilótának készül. (Képpel.)

Dr. S. M.: A levegő legnagyobb hősei a világháborúban.

Tamás István: Az én filmem. Riport Byssz Róbert rajzaival.

H. J. Gróf Lally Tholendal. (A párisi hóhér feljegyzései.)

Színházi kistükör.

Lázarevics László: A kútnál. Fordította Mák Aladár.

Tere-tere.

Új magyar zeneszerzők. Szabó Ferenc, Kadosa Pál, Jemnitz Sándor és Szelenyi István életrajzai, valamint egy-egy szerzeményük kottamelléklete.

Keresztsoros rejtvény-verseny értékes jutalomért. A tartalmas karácsonyi számmal tartozik még a Habostorta-melléklet, amely 32 oldalon jelenik meg. A kitűnő gyermeklap tartalomjegyzéke: Amerikai karácsony (képpel). Volt nincs (vers képpel). Gergely Boriska: Igen — nem. (Történelmi mese Kisfaludy Sándorról.) Mokány Peti mint aviatikus. (Tréfás vers képpel.) Karácsonykor (vers). Clrkusz Hoppla Hopp. (Regényfolytatás.) A hős Jóska vadászkalendia. (Tréfás vers képpel.) Különös történet egy óriás babáról (mese). Kis színház. Rejtvény-rovat.

HOTEL ROYAL (BEOGRAD)

Kr'ja Petra 70. Telefon 55-27

Elsőrendű szálloda, legmodernebb komforttal

Szobák 50 dinártól kezdve

12.173

Vadászfegyverrel agyonlőtte perbeli ellenfelét

A bíróság tíz évi fegyházra ítélte a gyilkost

Kikindáról jelentik: A kikindai törvényszéken csütörtökön tartotta meg a főtárgyalást Gyurgyevics tanácselölök büntető tanácsa a szándékos emberölés büntetével vádolt Terzin Pera hatvankét éves kikindai gazdálkodó bűnügyében. A vád szerint Terzin ez év október 17-ikén a késő esti órákban vadászfegyverrel agyonlőtte Popeszkov Perát.

A vizsgálat során kiderített adatok szerint Terzin Pera régebben peres viszonyban állt Popeszkovval. A kérdéses napon a pereskedő ellenfelek találkoztak egy korezmában, ahol mind a ketten pálinkáztak és az elfogyasztott alkoholtól felhevült állapotban éles szóváltásba keveredtek. A vendéglős a két perlekedő embert, akik egyre nagyobb lármát csaptak, felszólította, hogy távozzanak, mire azok ki is mentek az utcára. Itt azután Terzin lekapta vadászfegyverét és egyetlen lövéssel agyonlőtte Popeszkovot.

A tárgyaláson a közvédat Moszkovita Jerko vezető államügyész képviselte, a vádlottat dr. Jovanovics Márkó ügyvéd védte. A vádlott azzal védekezett, hogy Popeszkov őt a vizsály hevében az uccán késsel támadta meg, ő erre önvédelemből használta fegyverét. Ha ő nem lövi le Popeszkovot, akkor az őt késsel leszúrta volna.

A vádlott kihallgatása után a bíróság több tanút hallgatott ki, köztük két rendőrt, akik az eset után tíz perccel megjelentek a gyilkosság helyszínén és bár gondosan megvizsgálták a helyet, kést nem találtak. Azt is vallották, hogy a közelben tartózkodtak és vitatkozás zaját nem hallották, nem is lehetett feltételezni, hogy Popeszkov, aki különben is félt Terzintől, mert volna vele vitatkozni, de különösen késsel rátámadni.

A meggyilkolt Popeszkov Pera édesapja jelent meg ezután a bíróság előtt tanuként és az elnök kérdésére, hogy kéri-e fia gyilkosának megbüntetését, így kiáltott fel:

— *Haldít kérek red, aki megölte fiamat, három kis gyermek apját!*

Elmondotta a tanu, hogy amikor felesége meghalt, hogy a fiát meggyilkolták, azonnal odasietett az uccán az árokhoz, amelybe a halálos lövés után Popeszkov bezuhant, gyertyákat gyújtott az árcs szélén, majd letérdelt és imádkozott. A perbeszéd elhangzása után a bíróság meghozta az ítéletet, amelyben Terzin Perát bűnösnek mondotta ki szándékos emberölés büntetében és tíz évi fegyházra ítélte. Moszkovita ügyész súlyosbításért, míg a vádlott védője a bűnösség kimondása miatt felebbezett.

Magyar zongoraművésznő tragédiája a tengeren

A „Deutschland“ fedélzetéről az Océánba vetette magát

Budapestről jelentik: Néhány nappal ezelőtt jelentés érkezett, hogy egy Keresztessy Mária nevű magyar leány a Deutschland nevű oceanjáróról, mi alatt a hajó Newyorkból Cherbourg felé haladt, a tengerbe vetette magát és odaveszett. Utóbb derült ki, hogy az öngyilkos leány nem Keresztessy Mária, hanem Kereszturi Pálma ragyogó szépségű, fiatal zongoraművésznő, akit egy nagy szerelmi csalódás vitt erre a végzetes elhatározásra.

Kereszturi Pálma pesti szülők gyermeke. A Petőfi Sándor uccában lakott édesanyjával, akinek divatszalonja volt, nyáron pedig a Balaton mellett szokott penziót hérelni. Kereszturi Pálma a Nemzeti Zenedében végezte tanulmányait. A feltűnő szépségű urilány rendkívül tehetséges növendéke volt a zenedének. Nagy karrier előtt állott és a pesti zenei körökben sokat vártak tőle. Kereszturi Pálma végbizonyítványt nyert a Nemzeti Zenedében.

Ezt a végbizonyítványt csak kimagasló tehetséggel növendékek szerezhették meg.

Kereszturi Pálma Budapesten szerelmes volt egy fiatalemberbe, aki el is akarta venni. A szerelemből azonban nem lehetett házasság. Az első csalódás után Kereszturi Pálma elhatározta, hogy kiutazik Amerikába.

Hat hónapra szóló művészvizumot kapott és egyenesen Newyorkban élő nagybátyjához utazott, aki ott szörmenagykereskedő.

Kereszturi Pálma közben koncertet is adott Amerikában és szép sikere volt. Megismerkedett egy gazdag amerikai fiatalemberrel, akivel megszerették egymást. Közben a hathónapos vizum lejárt és nem sikerült meghosszabbítani.

A gyönyörű fiatal zongoraművésznő szívében halálos sebbel ült fel a Deutschlandra, hogy visszavtázzék Budapestre. Az utazás második napján egyszerre azt vették észre, hogy a hajó korlátai felé szaladt és hirtelen átvette magát a korlátokon.

A parancsnoki hidról éles fűttszó hallatszott, utána szirénbugás. Mentőcsónakot engedtek le, de Kereszturi Pálma többé nem került elő. Elynyelték a hullámok.

Merényletet követtek el az elzászi autonómisták bünperének ügyésze ellen

Párisi lakásán háromszor rálőtte Fachot államügyészre, aki haldoklik
A merénylet elmenekült

Párisból jelentik: Fachot volt államügyész ellen, aki az elzászi autonómisták colmári bünperében mint főállamügyész a vádat képviselte, péntek délelőtt revolveres merényletet követtek el.

Reggel nyolc óra tájban egy huszonötévesnek látszó jól öltözött fiatalember csöngetett be a volt államügyész lakására. A csöngetésre Fachotné nyitott ajtót, aki a fiatalember érdeklődésére azt válaszolta, hogy férje nincs otthon. A délelőtti folyamán a merénylet másodszer is eljött Fachot lakására és ekkor maga az ügyész nyitott neki ajtót. Az ismeretlen fiatalember megkérdezte tőle:

— *Ön Fachot ur, a volt államügyész?*

Fachot igennel válaszolt erre a kérdésre, mire a merénylet revolvert rántott és gyors egymásutánban három lövést adott le az ügyészre, majd elmenekült.

A golyók altestébe furdódtak. Az ügyészt azonnal kórházba szállították és megoperálták, az orvosok szerint

azonban kevés a remény, hogy életben marad. Fachot államügyészt néhány hét előtt helyezték el Colmarból és a párisi legfelső törvényszékhez osztották be.

A hatóságok még nem akadtak a tettes nyomára.

A merénylet menekülése közben elvesztett egy levelet, amelyet barátnője írt és amelyben az egyik ismert párisi szállodába hívja találkozóra, a levél azonban nem tartalmazza sem a nő, sem a fiatalember nevét. Ebbe a szállodába azonnal több titkosrendőrt küldtek ki és

a detektívek egész serege szállta meg a pályaudvarokat, hogy megakadályozzák a merénylet szökését, akiről azt hiszik, hogy elzászi.

Fachot államügyész az operáció után néhány perc-re magához tért és csak annyit mondott, hogy

a merénylet valószínűleg bosszu műve.

Az ügyész kijelentette, hogy a merénylet sohasem látta és arra sem emlékszik, hogy a colmári autonómista-per tárgyalásán látta volna.

Az Erdélyi-tárgyalás izgalmas finise

Még hátravannak a legfontosabb tanuk

Budapestről jelentik: Ötödik hete folyik az Erdélyi-tárgyalás. Az izgalom és az érdeklődés nem hogy csökkenne, de a hetek múlásával egyenes arányban nő. A budapesti büntetőtörvényszék történetében szinte páratlanul áll az a túlfokozott érdeklődés, amely az Erdélyi-tárgyalást kíséri. Egyre többen és többen ostromolják jegyekért a törvényszéket, egyre nagyobb és nagyobb tömeg szorul ki a tárgyalóteremből és bent a tárgyalóteremben is egyre több és több ember szorong a zsúfolásig megtelt padsorokban.

A tanuk háromnegyed részével végzett már Schadt elnök, de éppen a legfontosabb tanuk vannak még hátra. A finis szombaton fog kezdődni, a per legfontosabb tanúinak kihallgatásával. Szombaton kezdi a törvényszék kihallgatni dr. Gáldy Nándort, aki végig Erdélyi Béla mellett volt Millstättban és aki Forgács Anna tragédiájának minden mozzanatáról be fog számolni a törvényszék előtt.

Holnapra megidézte a törvényszék báró Toronyay-Schossbergert, aki a váltóhamisításról fog vallani és megidézte azokat az orvosokat, akik még tudnak a májusi mérgezésről. Többek között megidézte a bíróság a májusi mérgezés egyik legfontosabb orvostanúját dr. Klár Zoltánt, aki először vizsgálta meg Forgács Annát.

Három-négy orvos-tanút fog a törvényszék holnap kihallgatni, azután kerül majd sor Gáldy Nándorra. Gáldy kihallgatásával aligha végez a Schadt-tanács és így kihallgatását már csak karácsony után, csütörtökön fogják befejezni.

Ugyancsak a jövő hétre marad a Löw-család tagjainak kihallgatása is. Löwék is ott voltak Millstättban és ők is igen fontos momentumokat mondanak majd el a millstätti drámáról. A Löw-család kihallgatása után alig néhány tanu marad még és január első napjaiban már az orvosokérték nagy érdeklődéssel várt vitája fog megkezdődni arról, hogy meggyilkolták-e Forgács Annát s ha meggyilkolták, hogyan és mivel.

Becsén Varga János — Szivácon Pap Antal

Váratlan fordulat a tizennégy év után visszatért hadifogoly ügyében

Sztaribecsejen, mint a Bács megyei Napló jelentette, nagy szenzációt keltett néhány hét előtt egy rongyos, kiéhezett, beteg ember megjelenése, aki azt állította magáról, hogy Varga Jánosnak hívják és tizennégy évvel ezelőtti esett hadifogságba, ahonnan csak most tért haza. Vargát családjának több tagja, köztük anyja és felesége, aki azóta újból férjhezment, nem ismerte fel, míg mások felismerni vélték benne a csaknem másfél évtized előtt eltűnt családtagot.

Az állítólagos Varga megjelenése nagy izgalmat keltett Sztaribecsejen és a község lakossága a családdal szemben a visszatért hadifogoly pártjára állt. A közvélemény hatása alatt végül is az egész család elismerte Vargát, kivéve volt felesége, aki határozottan megmaradt amellett az állítása mellett, hogy a visszatért fogoly nem az ő eltűnt férje.

Ebben az ügyben most igen érdekes fordulat történt. A Bács megyei Napló szerkesztősége levelet kapott Sztariszivácról és ez a levél új beállításba helyezi

az egész ügyet. A levelet több szivaci polgár írta alá és abban többek között a következőket írják:

»Az az ember, aki Becsén Varga Jánosnak adta ki magát, 1927-ben Szivácon jött és itt Pap Antalnak mondta magát. Több, mint egy évig itt volt, de mert nem nagyon akarták elismerni, elment. Hallottuk, hogy Szentán is próbálkozott. Körülbelül hat hét előtt újra itt volt ugyanolyan ruhában, mint amilyenben, mint a Bács megyei Napló írta, Becsejen megjelent és a fénykép után is, amelyet között a lap, egész Szivac felismerte. Vasárnap Pap Antal öccse, Pap József elment Becsejre két szivaci emberrel együtt és egész határozottan felismerték, hogy a becseji Varga János ugyanaz, aki Szivácon Pap Antalnak adta ki magát. Pap József még akkor adott neki egy öreg kalapot, mert nem akarta, hogy vasutas sapkában járjon körül. Most Becsejre ezzel a kalappal ment. Pap József és társai egy vendéglőben meg is szólították az állítólagos Varga Jánost, aki azonban kijelentette, hogy nem ismeri őket. Pap József ezután visszatért Szivácon és feljelentést tett az állítólagos Varga ellen.»

A szivaci levél újból felkavarja a Varga-ügy mármár lecsendesedett hullámain és most a hatóságok dolga megállapítani, hogy az állítólagos Varga nem ravasz szélhámos-e, aki furfangos meséjével csak megélhetését akarta biztosítani a becseji Varga-családban.

Kettős szerelmi dráma egy budapesti szállodában

Egy testőraltsízt lelőtte kedvesét, azután halántékán lőtte magát

Budapestről jelentik: Budapesten ezen a héten már másodikban történt kettős szerelmi dráma a Tisza Kálmán téri Győr-szállodában.

Négy nappal ezelőtt egy fiatal cipész bérelt egy leánnyal szobát ebben a szállodában. Hajnalban két egymásután következő revolverdörrenés riasztotta fel álmukból a szálloda lakóit. Mikor berohantak abba a szobába, amelyet a cipész bérelt, két véres testet találtak a földön: kettős öngyilkosság történt. A cipész előbb lelőtte kedvesét, azután pedig önmaga ellen fordította a fegyvert és golyót röpített a fejébe. Levelet hagytak hátra, hogy közös elhatározással mentek a halálba.

Pénteken a kora reggeli órákban egészen hasonló körülmények közt ugyanilyen szerelmi dráma játszódott le a Győr-szállodában. Reggel hét órakor egy testőraltsízt és egy fiatal leány kért szobát a szálloda portásától. Kiállították a bejelentő lapot: Győrökös József harminckétéves testőrszakaszvezető és Soltész Erzsébet tizennyolcéves háztartási alkalmazott.

A portás felvezette őket a szálló egyik elsőemeleti szobájába. Mikor a testőrszakaszvezető és a lány magukra maradtak, bezárták az ajtót és alig félórával később a szálló személyzete rémülten hallotta, hogy a szobából revolverdörrenések hallatszanak. Megpróbálták kinyitni az ajtót, de nem sikerült, mire leszaladtak a Tisza Kálmán téri közeli őrszobára, ahonnan rendőrökkel tértek vissza. Így törték fel most már a szoba ajtaját. A szobában borzalmas látvány tárult a belépők elé. A testőrszakaszvezető a földön fektet, kezében még szorongatta a revolvert, jobb halántékából lassan szivárgott a vér. Soltész Erzsébet az ágyon feküdt. Ruhája csupa vér volt. A golyó — mint később megállapították — a mellébe furdódt, a szív tájékán. Azonnal értesítették a mentőket, akik a szerelmi dráma két áldozatát haldokolva szállították be a Rókus-kórházba.

Elévült gyilkosság

**A noviszadi felebbviteli bíróság el-
évülés címén felmentette egy tíz év
előtti gyilkosság tetteseit**

Noviszadról jelentik: Tíz év előtti bűnügyet tárgyalt pénteken a noviszadi felebbviteli bíróság. 1918. október 27-ikén a baranyai *Branjin Vrh* községben borzalmas bűntény történt. Az akkori községi bírő fia, *Jánics Sztipó katonát két társával behajolt kedvesének házába, ahol a leány nagyanyját agyonverték, a leányt, a nagyapját és annak kis unokáját pedig súlyosan megsebesítették.*

Jánics Sztipó 1917-ben szabadságra jött haza a közútra és felkereste Bárics Katicát, akinek hadbavonulása előtt udvarolt. A leány időközben elhagyta a fiatalembertől és nem fogadta látogatását. Jánics ezen annyira elkéseredett, hogy bevverte a leány anyja házának összes ablakait. Az öregasszony feljelentette a katonát a csendőrségen és mikor az újból bevonult csapattestéhez, ott szigorúan megbüntették. Egy évvel később, a forradalom zürzavaros napjaiban tért haza újból Jánics, aki elhatározta, hogy bosszút áll feljelentőin. Október 27-ikén este *Bárics Kuzmán és Mészáros Fülöp katonák társaságában vasvillával és fókosokkal felfegyverkezve behajoltak a leány nagyanyjának, az ötvenhároméves *Vlecsanin Lajosnének házába. Az öregasszonyt lerángatták az ágyról, Jánics és Bárics fokosokkal nekiesetek és agyonverték. A segélykiáltásokra berohant az özvegyasszony nyolcvanhároméves apja, Kolarics Máté és nyolcéves unokája, Márta, akit a három katonát véresre vert, úgy hogy azok eszméletlenül terültek el a szobában. Innen a leány szobájába mentek, akit felholtra vertek. A szomszédok hallották a segélykiáltásokat, de nem mertek segítségükre menni. A gyilkosok ezután mindent felforgattak a lakásban, a butorokat összetörték és kidobálták az udvarra. Másnap a szomszédok egy halottat és három eszméletlen, véres embert találtak a lakásban.**

1921-ben a pécsi törvényszék megkezdte a bűnügy tárgyalását, de illetéketlennek mondta ki magát az ügyben, mire az eljárás megakadt. Később a szombori ügyészség csak évek múlva, diplomáciai uton tudta megszerezni a bűnügy aktáit. A szombori törvényszék ez év 17-én tárgyalta a bűnügyet. A vádlottak padján Jánics és Bárics ültek, mert Mészáros időközben meghalt. A vádlottak tagadtak, de a tanúk terhelően vallottak s a törvényszék *Jánicsot és Báricsot egyenként három és fél évi fegyházra ítélte.*

A noviszadi felebbviteli bíróság dr. Gyurgyev Boskó-tanácsa pénteken tárgyalta a bűnügyet és megsemmisítette az elsőfokú bíróság ítéletét. A bíróság elévülés címén mindkét vádlottat felmentette és elrendelte azonnali szabadlábrahelyezéstüket.

TÖZSDE

Zürich, dec. 21. (Zárlat.) Beograd 9.12625, Páris 20.30, London 25.17125, Newyork 518.55, Brüsszel 72.175, Milánó 27.165, Madrid 84.56, Amszterdam 208.425, Berlin 123.66, Bécs 73.06, Szófia 3.7475, Prága 15.365, Varsó 58.175, Budapest 90.425, Bukarest 3.125.

Beograd, dec. 21. (Zárlat.) Páris 221.46—223.46, London 275.51—276.31, Newyork 56.58—56.70, Zürich 1094.10—1097.10, Milánó 296.655—298.655, Berlin 13.565—13.565, Bécs 799.15—807.15, Prága 167.98—168.76, Budapest 989.45—992.45, Bukarest 34.25—24.75.

Szombori terménytőzsde, dec. 21. Buza bácskai vasut 235—237.50, rozs bácskai vasut 230—235, zab bácskai vasut 237.50—242.50, árpa takarmányi 64—65 kg. 247.50—252.50, tavaszi 67—68 kg. 270—275, Baranya 69—70 kg. 280—285, utengeri csöves 240—245, bab orig. 815—825, lisztek: 0gg 345—355, 0g 345—355, kettes 325—335, ötös 305—315, hats 265—280, hetes 245—260, nyolcas 205—215, korpa finom 185—190.

Noviszadi terménytőzsde, dec. 21. Buza bácskai, felsőbácskai, tiszavidékbácskai 79—80 kilós 237.50—240, bánáti 79—80 kilós I. 234—236, bácskai I. 79—80 kilós 240—245, bánáti paritás Vrsac 232—234, szerémi 79—80 kilós 240—242.50, bácskai III.—IV.—V. 79—80 kilós 257.50—262.50, felsőbánáti 79—80 kilós 232.50—235, bánáti IV.—V. 79—80 kilós 249—251. Árpa bácskai 65 kilós 252.50—257.50, bácskai tavaszi 68—69 kilós 270—280. Zab bácskai, szerémi és szlavóniai 240—245, bánáti 235—240. Tengeri bácskai új 237.50—242.50, bácskai új I. 247.50—250, bácskai II.—I. 260—262.50, bácskai III.—IV.—V. 280—285, szerémi új 235—240, szerémi új I. 247.50—250, szerémi III.—IV.—V. 280—285, szerémi V. 260—262.50. Liszt 0gg és 0g bácskai 342.50—352.50, 2-es 322.50—332.50, 5-ös 302.50—312.50, 6-os 265—275, 7-es 255—265, 8-as 205—215. Korpa bácskai és szerémi jutazsákokban 177.50—182.50. Irányzat: a tengeri élénkebb, különben változatlan. Forgalom: 54 vagon.

Budapesti gabonátőzsde, dec. 21. Határidőzlet: Buza márciusra 25.30—25.44, zárlat 25.28—25.30, májusra 26.18—26.32, zárlat 26.16—26.18. Rozs március-

ra 24.34—24.44, zárlat 24.32—24.34, májusra 24.92—25, zárlat 24.90—24.92. Tengeri májusra 28.60—28.66, zárlat 28.58—28.60, júliusra 28.48—28.60, zárlat 28.50—28.52. Készárpuac: buza 24.30—25.40, rozs 22.80—22.95, takarmányárpa 24.75—25.50, sörárpa 26.25—27.50, köles 26—26.50, repce 45.50—46.50, tengeri 25.35—27, zab 24.30—25.10, korpa 18.25—18.50.

Bécsi pótvásár, dec. 21. (Josef Seborsky & Söhne, Wien, St. Marx jelentése.) Felhajtás zsirsértés 642, hussértés 3010. Árak zsirsértésnél 5 garassal, hussértésnél 10 garassal drágább. Irányzat: élénk.

Chicago terménytőzsde, dec. 21. Középfolyamok (zárójelben az előző napi zárlat): Buza december (115 egynyolcad) 115 egynyolcad, március (118 hétnyolcad) 118 hétnyolcad, május (121 háromnyolcad) 121 egynegyed. Tengeri december (82 ötnyolcad) 83 és fél, március (87 egynyolcad) 88 háromnyolcad, május (89 hétnyolcad) 90 egynegyed. Zab december (47 ötnyolcad) 47 egynyolcad, március (47 háromnyolcad) május (48). Rozs december (100 hétnyolcad) 101 egynegyed, március (104) 104 egynyolcad, május (107 ötnyolcad).

Winnipeg terménytőzsde, dec. 21. Középfolyamok: Buza december (116 háromnyolcad) 116 ötnyolcad, május (123 egynegyed) 123 egynegyed, július (125 egynyolcad) 125 ötnyolcad.

HIREK

VÁROSI SZÍNHÁZ hangversenytermében német szí-
nészek vendégszerepeltek. Szombat, december 22-ikén:
Der vertagte Nacht, Vigjáték 3 felvonásban.

Vasárnap, december 23-ikén: *Kleine erotische Komödie*, Vigjáték 3 felvonásban.

Jegyeladás naponta 9—12 és 3—5 óráig a színházi
pénztárnál.

*

— **Impozáns külsőségek között kezdődtek meg a pápa ötvenéves papi jubileumának ünnepei.** Rómából jelentik: Öszentsége XI. Pius pápa ötvenéves papi jubileumának ünnepei pénteken kezdődtek meg. 40.000 belépőjegyet adtak ki arra az istentiszteletre, amelyet a pápa celebrált. A Szentatyát svájci testőrségnek sorfala között trónszékén ülve ragyogó menemben vitték a Vatikánból a Szent Péter templomba, ahol a pápa fényes misét celebrált. A mise után a Szentatyá százhusz kisgyermeket áldoztatott meg, miközben a templomot megtöltő óriási tömeg egyre kiáltotta: *»Evviva il papa!«* Délután a Szentatyá felavatta a Belvedereben épült új könyvtárát. A Vatikánból megcáfolták azt a hírt, hogy a pápa karácsonyi bullát ad ki az egyház és az állam viszonyának örvendetes javulásáról.

— **Polgármesterek és szolgabírák értekezlete Becskereken.** Becskerekről jelentik: A főispán a beogradi tartomány összes városának polgármesterét és valamennyi járás főszolgabíráját vasárnap délelőttre értekezletre hívta össze. A konferencián, amelyen Raics Szeletisláv főispán fog elnökölni, a fontosabb köz-igazgatási kérdéseket, valamint városi, járási ügyeket fogják tárgyalni. Az értekezlet előtt szombaton este a polgármesterek, majd a főszolgabírák tartanak előzetes megbeszélést.

— **Időjárás.** A meteorológiai intézet jelenti: Az időjárásban lényeges változás nem várható.

— **Új aljegyző Telecskán.** Telecska község képviselőtestülete egyhangulag Beleszlin Boskót választotta meg községi aljegyzővé.

— **Nagy földrengés pusztított a Filippi-szigetecsoport legnagyobb szigetén.** Londonból jelentik: Az Exchange Telegraph jelenti Manillából, hogy Mindanao szigetén — a Filippinák legnagyobb szigetén — a földrengés óriási pusztításokat okozott. A sebesültek száma nagy, de állítólag csak egy emberélet esett áldozatul.

— **Mussolini új szenátorai.** Rómából jelentik: A Giornale d'Italia jelentése szerint az új szenátorok első csoportjának névsora, amelyet december 23-ikán hoznak nyilvánosságra, harmincöt nevet tartalmaz. Az első csoportba kizárólag előkelő állású állami tisztviselők, tábornokok, tengernagyok, az államtanács funkcionáriusai, egyetemi tanárok és egyes prefektusok tartoznak.

— **Borzalmas építkezési szerencsétlenség Budapesten.** Budapestről jelentik: Borzalmas építkezési szerencsétlenség történt pénteken délelőtt Budapesten a Dohány-uca 2. szám alatt bérházban. Az épület egyike a legrégebb pesti bérházaknak és 1929 február 1-ére le is kellett volna bontani. A bérházban nagyszámú szegény emberek laktak, a második emeleten azonban egy háromszobából álló helyiségben volt Rónai Testvérek tollfosztó műhelye. A tulajdonosok elhatározták, hogy az egyik szobát megnagyítják és e célból egy régebben beépített üvegfalat kibontatnak. Béres István és Vas Ferenc asztalosok, valamint Grosz Mária munkásai délelőtt megkezdtek a munkát, de mikor az üvegfalat borító léceket lebontották és az üvegfalat elmozdították, megrepedezett a mennyezet és hatalmas vakolatörmök hullottak le, majd recsegve-

ropogva hatalmas robajjal beomlott a mennyezet, velt együtt mászás fa- és vasgerendák. Értésítették a mentőket és a tüzoltókat, akik háromnegyed órai megfe-
szített munka után utatörttek a romok között. Béres Istvánnak egy gerenda szétloccsantotta a fejét, úgy-
hogy azonnal szörnyethalt. Grosz Mária és Vas Ferenc életveszélyesen megsebesültek. A vizsgálat meg-
indult.

— **A doni kozákkórus noviszadi és szubotici hangversenye.** Noviszadról jelentik: A világhírű doni kozákkórus január 19-én tartja hangversenyét Noviszadon. A nagyszerű énekkar az egész világot bejárta már és eddig mintegy ezerkétszáz hangversenyt adott Európában és Amerikában. Mindegyik koncert maradandó művészi élményt jelentett a közönségnek és a kritika is mindenütt a legnagyobb elragadtatás hangján számolt be a doni kozákok produkcióiról. Noviszadi hangversenyük iránt általános, nagy érdeklődés nyilvánul meg. Jegyeket a német könyvkereskedésben, a Szlavia könyvesboltban és a Lipkovic-féle dohánytőzsdében már most lehet előreváltani. Szuboticián január 17-én fog vendégszerepelni a doni kozákkórus.

— **Borzalmas robbanás a mechanikus műhelyben.** Budapestről jelentik: Péntek délelőtt kilenc órakor a Teve-uca 33. szám alatt lévő mechanikus üzletben borzalmas robbanás történt, amelynek egy halálos áldozata van. A Teve-uca 33. számú házban Dobos Pálnak van mechanikai műhelye. Itt dolgozott Dobos Pál fia, a tizenhat éves Dobos Balázs is, akit a reggeli órákban azzal bíztak meg, hogy egy gáztartályt javítson ki és a munkához a gázolvasztó készüléket használja. A fiatal fiu hozzá is fogott a gáztartály kijavításához, egyszerre azonban hatalmas detonáció reszkettette meg a levegőt s a mechanikai műhely falait. A következő pillanatban Dobos Balázs véres fejjel esett a gáztartály mellé a földre. A többi munkás a robbanás pillanatában kirohant a műhelyből, csak percek múlva mertek visszatérni és akkor meghorradva látták, hogy a szerencsétlen fiu fejét valósággal kettétörtte a robbanás ereje. A szerencsétlenségről azonnal értesítették a legközelebbi rendőrszem utján a mentőket, akik csakhamar kivonultak a robbanás színhelyére, de már segíteni nem tudtak a szerencsétlen fiu, aki néhány perccel a robbanás után kiszenedett. A délelőtti órákban a VI. kerületi kapitányságról rendőri bizottság szállott ki a Teve-uca 33. számú házban lévő mechanikai műhelybe, hogy a súlyos szerencsétlenség ügyében megindítsa a nyomozást.

— **Titkos sajtóirodát lepleztek le Bukarestben.** Bukarestből jelentik: A megbukott liberális kormány titkos sajtóirodát rendezett be, mely rémhírek terjesztésével akarta a Maniu-kormány helyzetét a külföld előtt megnehezíteni. Az új kormánynak már hetekkel ezelőtt tudomására jutott, hogy a külföldi lapok Bukarestből Rom. Press. jelzésű távratokat kapnak, melyek az országban uralkodó állapotokról rémhíreket terjesztenek. A távratok arról számoltak be, hogy Románia a kommunista uralom küszöbén áll, hogy a kormány büntetett előéletű egyéneket küld a külföldre fontos megbízatásokkal, hogy a kormány devalválást akarja a lejt, hogy Erdélyben és Bukovinában kitört a polgárháború és hogy Bukarest uccáin harcok vannak. A megindult nyomozás máris kiderítette, hogy a Rom. Press mögött a liberálisok állanak.

— **A halálraítéltek mind enni akarnak, de nem tudnak, a nagy izgalom miatt.** Newyorkból jelentik: Szenzációs könyv lát nemsokára napvilágot Amerikában. A könyvet egy Lewis E. Lawes nevű ur írja, aki arról nevezetes, hogy husz éven át volt a Sing-Sing fogház siralom-cellájának őre. A könyv izgalmas leírásokat fog közölni a halálraítéltek utolsó óráiról, utolsó kívánságairól. Lawes kimutatja, hogy a halálraítéltek túlyomó részének utolsó kívánsága gasztronómiai természetű: rendszerint a kedvenc ételüket rendelik meg, vagy valami olyan előkelő inyenst, amire egész átnyomorgott életükben nem juthattak hozzá, mikor azonban a kívánt ételeket megkapják a halálraítéltek, rendszerint már olyan kétségbeesett és földult lelkiállapotban vannak, hogy egy falatot sem tudnak enni. A tapasztalt szerző szerint a legtöbb halálraítélte elméje elborul a kivégzéstől való félelmében.

— **A noviszadi Vöröskereszt gyermekünnepélye.** Noviszadról jelentik: A noviszadi Vöröskeresztgyesület január 13-ikán a Szloboda nagytermében gyermekünnepélyt rendez.

— **Talár és rádiómikrofon a bécsi doktori avatáson.** Bécsből jelentik: Nagy meglepetésben volt részük azoknak, akik csütörtökön délután megjelentek a tudományegyetem dísztermében, ahol negyven szigorlatozót avattak a jogi és az államtudományi karon doktorokká. Ebbe a negyven oszlopcsarnokba csak annyiban hatolt be a modern technika, hogy villamos a világítás és központi a fűtés, minden egyéb megmaradt a régi, mint egy évszázaddal ezelőtt. A rektor, a dékánok és a promoveáló tanárok majdnem földig érő fekete talárban, baretben, nyakukban aranyláncsal igazán középkorias színt ad az avatásünnepnek. Élénken élüt tehát ettől egy újítás, amely most szerepelt először. A tanári kar asztalán rádiómikrofon volt felállítva és a terem két oldalán hangerősítő tölcser. Csak úgy harsogott a fágas csarnokban a rektor és az avató dékánok szava. A kísérlet jól bevált.

— **Jegyzősere a bácskai községekben.** Szomborból jelentik: A Szombor kerületi főszolgabírói hivatal Csonoplja község jegyzői teendőinek ellátásával a jegyzői állásnak választás útján való betöltéséig Malagurszki Mátyás bácskibregi jegyzőt, a bácskibregi jegyzői teendők ideiglenes ellátásával Lalier Kornél krusevljai és a krusevljai jegyzői hivatal vezetésével Jankovics Iván sztaatsicsi jegyzőt bízta meg. A megbízott jegyzőknek Protics Nemanja szolgabíró pénteken átadta új hivatalukat.

— **A canterbury-i érsek bevonulása a lordok házába.** Londonból jelentik: Szerdán vezették be az új canterbury-i érseket a lordok házába. A bevezető London püspöke és egy londoni kerület püspöke volt. Mindhárom főpap egyszerű fekete talárban vonult be a lordok házában előterembe, ahol a lordkancellár, parókáján fekete bársony sapkát viselve, a gyapjuszákon ülve fogadta őket. Az érsek elhaladt a lordkancellár előtt anélkül, hogy térdet hajtott volna, miután fölötté áll rangban a lordkancellárnak. A kinevezési okmány bemutatása és az eskü letétele után az érseket helyére vezették. Itt háromszor egymásután helyéről felkelve, kalapot emelt és meghajolt a lordkancellár felé, aki hasonlóképpen viszonzta az üdvözlést.

— **A szentszék teljes szuverenitást kap?** Rómából jelentik: A titkos konzisztóriumban egyetlen új bíbornokot nem neveztek ki. A pápa rövid beszédet mondott, amelyben megelégedéssel nyilatkozott a Sidneyben tartott eucharisztikus kongresszusról. A konzisztórium után híre terjedt a Vatikánhoz közelálló körökben, hogy a római kérdés közeledik a végleges megoldáshoz. Állítólag ezt a kérdést olyképpen fogják szabályozni, hogy a Szentszék valamilyen kis területen teljes szuverenitáshoz jut és szabadon gyakorolhatja ezt a szuverenitást.

— **Együtt ül a vádlottak padján apa és fia.** Szomborból jelentik: A szombori törvényszék Vojvodics-tanácsa pénteken tárgyalta idősb és ifjabb Gessler István odzsaci lakosok bűnügyét. Az ügyészség a 71 éves gazdát és 40 éves fiát szándékos emberölés kísérletével vádolta, mivel az apa és a fiu egy összeszólközés alkalmával egymást késsel összeszurkálták. A vád szerint az apa és fiu már régen haragos viszonyban volt. Az ifjabb Gessler azért haragudott az apjára, mert ez a fia feleségét azzal vádolta, hogy kitesapongó életet élt, amíg az ura francia hadifogságban sínylődött. Négy évvel ezelőtt május 5-én délután az apa lakására hivatta fiát és amikor az a lakásba jött, kést rántott és a mit sem sejtő fiát hátra szurta, majd töltött revolvért fogott rá. Ifjabb Gessler erre szintén kést rántott és azzal apját karián többször megszurta. A tárgyaláson mindkét vádlott önvédelemmel védekezett, azonban a kihallgatott tanúk, köztük a 17 éves legifjabb Gessler István, a második Gessler István fia, a nagypapa ellen vallott. A bíróság ez alapján a 71 éves vádlottat súlyos testi sértés büntetésében mondta ki bűnösnek és az enyhítő körülmények figyelembevételével hathavi fogságra ítélte. A második vádlottnál megállapította a jogos önvédelmet s ifjabb Gesslert felmentette. Az ítélet ellen az elítélt felebbezett.

— **Revolverharc a börtöncellában.** Insterburghból jelentik: Bernecker életfogytiglani fegyházra ítélt rablót a fegyházban meglátogatta egy rokona. Amikor Zachariás főfegyőr beengedte a látogatót Bernecker cellájába, a gonosztevő hirtelen revolvért rántott elő és agyonlőtte a főfegyőrt. Bernecker a Zachariás segítségére siető fogházormesterre is rálőtt és a fején sebesítette meg súlyosan. Amikor egy harmadik fogházormester közeledett, Bernecker és Lauk nevű látogatója a gonosztevő cellájába vonultak vissza és bereteszelték az ajtót. A segítségül hívott rendőrtisztviselők előbb riasztóövéseket adtak le a zárkára, majd amidőn kinyitották az ajtót, támadásba mentek át. Lauk, aki csak könnyebben sebesült meg lábán, megadta magát, mire letartóztatták. Bernecker fej-, mell- és karsebből vérezve eszméletlenül feküdt a cella padlózatán. Lauk kijelentése szerint Bernecker, amidőn látta, hogy nincsen számára menekülés, golyót röpített koponyájába. Bernecker életben van ugyan még, de állapota reménytelen.

— **Rablótámadás az országúton.** Oszijekről jelentik: Reininger Jánosné oszijekli asszony néhány nappal ezelőtt eltűnt a városból. Férje most értesítést kapott Pusina szlavóniai község előjáróságától, hogy az asszonyt a község közelében félig megfagyottan, eszméletlenül húzták ki egy patakából. A kórházban Reininger né visszanyerte eszméletét és elmondta, hogy Focsinba akart menni, de közben egy ismeretlen ember megtámadta és elrabolta tőle a retiküljét, amelyben pénzt és értéktárgyait őrizte. Menekülés közben eltévedt és a sötétségben belezuhant a jégvizű patakba. Az ismeretlen támadót keresi a rendőrség.

— **A Tegernsee német parasztszínház vendéjátéka Noviszadon.** Noviszadról jelentik: Vasárnap délelőtt Münchenből Noviszadra érkezik a Tegernsee parasztszínház társulata, amely december 25-ikétől kezdődően öt előadást tart Noviszadon. A világhírű színtársulat december 25-ikén délután négy órakor Max Schmidt »Falusi pap« című vígjátékát mutatja be, amely szórakoztató darabokat játszanak. A színtársulat meglátogatja a nagyobb vajdasági városokat is.

— **A Ijubljana tanítók dalárdájának hangversenye Szubotícán.** A ljubljana szlovén tanítók dalárdája január hónapban Szubotícán és a Vajdaság több városában hangversenyt fog rendezni. Szubotícán valószínűleg január 22-ikén tartják meg a hangversenyt a Városi Színház hangversenyertermében.

— **A pápa a Nobile-expedicióról.** Rómából jelentik: A pápa megnyitotta a Nuovi Licei új akadémiájának évét. Az ünnepélyen három bíbornok és több akadémikus, köztük Nobile tábornok is résztvett. Gianfranceschi lelkész, a Gregorian-egyetem rektora, aki Nobile északarkai expedíciójában is résztvett, beszédet tartott, amelyben az expedíció tudományos érdemeit méltatta és Olaszország háláját fejezte ki Norvégia, Franciaország, a Szovjet-Unió, Svédország, Finnország és mindazok iránt, akik a hajótörtek segítőakciójában résztvettek. A pápa megelégedéssel emlékezett meg az akadémikusok munkájáról és esodálkozásának adott kifejezést a hatalmas sarki-expedícióért és annak eredményeiért. Végül beszélt az emberi szolidaritásnak esodálatos példájáról, amely ennél az alkalomnál is kifejezésre jutott.

— **Halálozás.** Kátyról jelentik: Steiger Gusztáv tanító, aki ötvenkét évig tanított, hetvenkilenc éves korában meghalt. Nagy részvét mellett temették el Kátyon.

— **Noviszadra szállították a Budapesten öngyilkossá lett egyetemi hallgató holttestét.** Noviszadról jelentik: Breslauer Kornél noviszadi gyógyszerészhallgató, — mint megirtuk — Budapesten öngyilkos lett. Holttestét pénteken autón Noviszadra szállították. Temetése vasárnap délelőtt tíz órakor lesz a zsidó temető halottsházájában.

— **A fegyverkovácsot megölte a töltött puska.** Szomborból jelentik: Halálos végű szerencsétlenség történt esütörtökön délután a Szombor mellett levő Bácski Monostoron. Kral István harmincegy éves kovácmesterhez egyik szomszédja bevitt javítás végett egy régi katonai karabínert. A kovácmester nem tudta, hogy a fegyver meg van töltve s azt szét akarta szedni. Közben a fegyver elsült és a golyó Kral hasába furdott és teljesen összeroncsolta a szerencsétlen ember beleit. Súlyos sérülésével beszállították a szombori közkórházba, ahol dr. Csóvics Nada főorvosnő azonnal megoperálta, azonban az operáció sem segíthetett rajta, úgyhogy sérüléseibe még az éjszaka folyamán belehalt. A csendőrség megindította a vizsgálatot, hogy kit terhel a felelősség a kovácmester haláláért.

— **A noviszadi polgári céllövő egyesület új tisztikara.** Noviszadról jelentik: A noviszadi polgári céllövő egyesület esütörtökön este rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen a régi lövésztanács bejelentette lemondását. A rendkívüli közgyűlésen négyszáz tag vett részt. Dr. Pavlasz Ignác elnök bejelentette a lemondást. Ezután jelölőbizottságot választottak, amely a következő husztagu új tanácsot választotta meg: dr. Pavlasz Ignác, Todorovics Szeren, dr. Jovánovics Toma, Velicskovics Sztanimir, dr. Kosztics Vász, Djiťkov Szteván, Bogdanovics Zsivorád, Zsivojinovics Koszta, Labus Vladan, Rogulics Szlávkó, Jovánovics Pera, Jakovljević Pája, Beck János, Jonitz István, Laemmler György, Talzon Koszta, Sipos János, Bernold Szilveszter, Cervesz Antal és Stern Béla.

— **A házbérvallomási izek benyújtása.** A járási pénzügyigazgatóságok ismételtén felhívják az összes háztulajdonosokat, hogy házbérvallomási izeket január 15-ikéig a városi, illetve a községi adóhivatalokba nyújtsák be. Ilyen izeket az adóhivatalok díjmentesen adnak ki. Azok, akik január 15-ike után, de 30-ika előtt adják be az izeket, büntetésül az alapadó hárcm százalékát, akik pedig 30-ika után nyújtják be, az alapadó tíz százalékát fizetik büntetésül.

— **Csalás vagy hitelezés?** Beeskerekről jelentik: A beeskereki törvényszék büntető tanácsa most tárgyalta Schäfer Sámuel bácsopoli borkereskedő bűnügyét, akit csalás büntetésével vádolt az államügyész. Schäfer a vád szerint 1924 május havában megjelent Temmer Zsigmond és Isvaneszki Milenko beeskereki borkereskedők telepén és 11.000 dinár értékű bört vásárolt hitelbe, eltitkolva azt, hogy csőd alatt áll és a vételárat a mai napig sem fizette meg. Schäfer Sámuel a tárgyaláson kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek. Ő sohasem volt csődben és egyszerű hitelügyletről van szó. Kiválasztotta a bört, megalkudott és megmondta, hogy pénze nincs, majd később fizeti meg az árat. Pár nap múlva eljött Isvaneszki Topolára és követelte a pénzt, mire odaadta aranyóráját, egy medaillont és néhány aranygyűrűt závarlogba. Ezzel szemben Isvaneszki kijelentette, hogy vár, amíg lesz pénze. A zálogba adott ékszerek értéke négyezerdinar volt, 1500 dinárt pedig már letörlesztett. Isvaneszki Milenko és Temmer Alfréd tanuk előadták, hogy a vádlott kérte az árut hitelbe azzal, hogy most jön Beogradból és ott minden pénzéért bört vásárolt, de kijelentette, hogy amint hazaért Topolára, azonnal megküldi a pénzt. Kérte, hogy Kohn Dávidtól, a Vojvodina szálló tulajdonosától szerezzenek felőle információt. Ők Kohnhoz fordultak, aki azt mondta nekik, hogy ő Schäfert becsületes embernek ismeri. Erre kiadták az árut Schäfernek. Miután a pénzt pár napig nem kapták meg, táviratilag sürgették, mire Schäfer táviratilag újabb árut rendelt,

de azt már nem küldték el neki. Isvaneszki ekkor Topolára utazott, ahol azt hallotta, hogy Schäfer ellen több büntető feljelentést tettek és nem is kereskedő, az ő áruikat áron alul adta el. Ekkor Schäfer felesége váltófedezetet adott, azt perelték, mire az asszony ékszereket adott zálogul, hogy ne árverezzenek. Az 1500 dinár, amit Schäfer fizetett, a perkölség fedezésére szolgált. Dr. Pavlovics Gyóka védő előterjesztésére a bíróság elrendelte annak megállapítását, hogy volt-e csőd Schäfer ellen, azonkívül Kohn Dávid és Glücksman Mór tanukénti kihallgatását s evégből a tárgyalást elnapolta.

— **A Gradjevinszka Banka concessziója.** A Bácsmegeyi Napló megírta, hogy a beogradi Gradjevinszka Bankától a kereskedelemügyi miniszter megvonta a concessziót és a bank nem fog tovább dolgozni. Értesülésünkre vonatkozólag a bank igazgatósága most annak közlését kér, hogy a concesszió megvonásáról szóló hír nem felel meg a valóságnak és a bank a jövőben is dolgozni fog.

— **Felfüggesztett községi bíró.** Szomborból jelentik: A bácskai főispán jóváhagyta a szombori főszolgabírói hivatal azon határozatát, amelynél fogva Liczinger Johan volt sztanicsi községi bíró hivatalos hatalommal való visszaélés és a községi pénznek szabálytalan kezelése miatt hivatalvesztésre ítélte. Liczinger a főispáni határozatot most megfélebbezte a belügyminiszterhez. Amennyiben a belügyminiszter is jóváhagyja a főszolgabírói intézkedést, úgy azt további büntetési eljárás végett a szombori királyi ügyészséghez teszik át.

— **Popovics Dáka és Sztankovics Szvetozár résztvesznek a szubotici radkális párt vacsoráján.** A szubotici radkális párt kerületi bizottsága esütörtökön délután a Bunjevacska Matica helyiségeiben rendezést tartott dr. Miladinovics Radivoj elnöke alatt. A bizottság ülésén a tagok nagy számban vettek részt és azon kizárólag belső pártügyekről tárgyaltak. A szubotici radkális pártch vezető Zemljodilszka Kaszina szombaton este nyolc órakor négyszáz teritékes vacsorát rendez a Bunjevacska Maticában. A vacsorára a kormány több tagját, valamint Vukicsevics Velja volt miniszterelnököt is meghívták. Vukicsevics azonban fontos politikai ügyek miatt előreláthatólag nem fog eljönni Szubotícára. A szubotici radkális párt Sztankovics Szvetozár volt földművelésügyi miniszter és Popovics Dáka agrárreformminiszter részvételére számít. A vacsorán résztvesznek a szubotici és a környékbeli radkális párt szervezetek vezetői. A pártvacsorán fontos politikai nyilatkozatok fognak elhangzani.

— **Február 2-ikán lesz a Francia Klub bálja.** A szubotici Francia Klub az idei szezonban is bált rendez. A zárkörű bál február 2-ikán lesz.

— **Halálozás.** Budapestről jelentik: Königstättler Béla azelőtt noviszadi, majd budapesti gyártulajdonos hosszas szenvedés után meghalt. Az elhunyt gyárost pénteken temették el Budapesten általános, nagy részvét mellett.

— **Agyonlőtte vetélytársát.** Noviszadról jelentik: A bánáti Nikolinci községben ez év január 10-ikén Turkinje Jakab negyvenhat éves nikolinci lakos vadászfegyverével agyonlőtte Bostok Vikentijét. Turkonje és Bostok ugyanannak a leánynak udvaroltak s e miatt viszálykodás támadt közöttük. Egy alkalommal összetalálkoztak s a szóváltás hevében Turkonje agyonlőtte vetélytársát. A belacrkvai törvényszék a gyilkost tizenöt évi fegyházra ítélte. A felebbviteli bíróság pénteken tíz évi fegyházra szállította le Turkonje büntetését.

— **SzAND-bál.** A SzAND-bál minden farsangban a legsikerültebb mulatságok közé tartozik. A SzAND az idei báli szezonban január 12-ikén rendezi táncmulatságát a Bárányban. A bál szórakoztató programját most állítja össze a rendezőség.

— **Kedélyes kártyapart.** Szomborból jelentik: Pénteken tárgyalta a szombori törvényszék Lalosevics Vladimir szombori mézárasmester bűnügyét, akit az ügyészség csalás büntetésével vádolt. A vádirat szerint a mézárás a volt szombori Srpski Kralj kávéházban hamis játékkal 1923 március 28-ikán az oda itas állapotban betérő Beck Sándor szubotici kkereskedőtől 10.200 dinárt nyert el. A károsultat, aki többszöri idézésre nem jelent meg a mai tárgyalásra, egy szubotici detektiv vezette elő, a rendőrségnél tett feljelentése szerint előadta, hogy a kérdéses éjjelen ittas állapotban betér a Srpski Kralj kávéházba, ahol Lalosevics több suhancal huszonegyest játszott. A játékhoz Becket is invitálták. A kereskedő ittas állapotban játszott kezdett Lalosevicsel s közben a kibicek mindig jelezték Lalosevicsnek, hogy a partnernek milyen lapja van s így aránylag Lalosevics Becketől könnyű szerrel elnyerte 10.200 dinárját. A pénteki tárgyaláson a kihallgatott tanuk azt vallották, hogy Beck invitálta Lalosevics huszonegyest játszani és a kávéházban mindenkit felhívott, hogy ellene »zeccellen«. A játék alatt senki sem állott Beck háta mögött, úgy hogy hamis játékról, vagy jelzésről szó sem lehetett. Beck bosszúból jelentette fel partnerét hamis kártyázásért. A bíróság a tapuvalomások alapján a vádlottat felmentette és elrendelte az elkobzott pénznek részére való kiadatását. Az ítélet jogorv.

EMLEKEZES

— **Apatin rendkívüli közgyűlése.** Apatinból jelentik: A községi képviselőtestület a napokban tartotta meg rendkívüli közgyűlését. A közgyűlés, amelyet Speizer József községi bíró nyitott meg, tudomásul vette a pénzügyminisztérium átiratát, amelyben értesít a községet, hogy a Duna által elhomokosított földeket 16:8 arányban kicseréli. Ezután megállapították a tisztviselők utazási átalányát, majd letárgyalták a rendőrök fizetésemelési kérvényeit. Jancz Ferenc németpárti képviselő kérte annak kimondását, hogy a község elvben hozzájárul a fizetésemeléshez és addig nem folyósítja a különbözetet, míg a község a rendőrséggel szabadon nem rendelkezik. Az indítványt elfogadták. Több kisebb kérvény letárgyalása után elhatározták, hogy a vágóhidat kijavíttatják és a munkálatokra nyilvános pályázatot raknak ki.

— **Megszüntették az eljárást egy zsarolással vádolt kereskedő ellen.** Beeskerekről jelentik: Bogdanovics Milán volt beeskereki, jelenleg beográdi gabonakereskedőt a beeskereki államügyészség zsarolás bűntettével vádolta. A vád szerint Bogdanovics százezer dinárt vett fel Markovics Dimitrije beeskereki kereskedőtől kukoricára és nem adta ki addig az árut, amíg Markovics ki nem fizetett neki 21.800 dinárt, mely összeggel állítólag tartozott. Az ügyet csütörtökön tárgyalta a beeskereki törvényszék és a tárgyaláson Bogdanovics azzal védekezett, hogy köztük egy tisztára polgári perre tartozó elszámolási viszony volt, amelyet a noviszádi tőzsdebíró előtt ők már egymás között elintéztek és nem lehet szó zsarolásról. Állítását a tanuként kihallgatott dr. Ellmer Gyula ügyvéd szintén megerősítette. Erre Trifunac Bozsidar vezető államügyész elejtette a vádat, mire a bíróság Bogdanovics Milán ellen az eljárást megszüntette.

— **Eltűnt utazó.** Oszijekről jelentik: Rosenstein Rózsa oszijekki asszony bejelentette a rendőrségen, hogy férje, aki utazó tíz nappal ezelőtt üzleti utra ment és azóta nem adott életjelet magáról. A rendőrség az eltűnt utazó felkutatására köröző levelet adott ki.

— **Ujságíróbál Beeskereken.** Beeskerekről jelentik: A beeskereki ujságírók Szilveszter éjszakáján nagyszabású álarcosbált rendeznek a Szokolánium nagytermében. Az ujságíróbál a szezon legfényesebb és legvidámabb multságának ígérkezik. A Szokolánium nagytermét beeskereki festőművészek díszítik fel művészi dekorációkkal, a zenét a kitűnő beeskereki katonazenekar szolgáltatja. A program keretében lesz egy lutritánc és egy rulettánc, azonkívül egy szenzáció paródiá, amelynek címe: »Hogyan készül a film.« A program szenzációja lesz a Blöff-cirkusz, amely kacagtatóan multságos mutatványok, alakrobata számok, zenebohóc és egyéb pompás mutatványok sorozata lesz. Az ujságírók álarcosbálja Szilveszter estéjén este fél kilenc órakor kezdődik és aziránt máris óriási érdeklődés nyilvánul meg.

Karácsonyra a legszebb meglepetés a sál, vagy nyakkendő
Klein Jenőtől Noviszád, Vel. Beeskerek és Szentá

— **Betörésért tizenöt nap.** Beeskerekről jelentik: Gyukics Szevén szerbnyezinai piaci árus 1926 március 8-án este átmászott szomszédja Marics Maksza házának kerítésén azután feltörte Marics éléskamrájának bezárt ajtaját és a magával hozott zsákok telepakta liszttel, zsírral és egyéb élelmiszerekkel. Miközben az éléskamrában dolgozott, hazajött Marics és mivel felült neki, hogy az éléskamra ajtaja nyitva van, odament és észrevette a sötétben, hogy valaki lopja az élelmiszereket. Erre Gyukics futva próbált menekülni, de a teliszák akadályozta a futásban, ezért a zsákok eldobta és elmenekült. Másnap azonban lekiismeretfurdalásai támadtak és átment szomszédjához, töredelmesen bevallotta, hogy ő volt a tolvaj és kérte, hogy bocsásson meg neki. Ezt az ügyet tárgyalta most a beeskereki törvényszék büntetőtanácsa. Gyukics a tárgyaláson is beismerte a tettet és azzal védekezett, hogy nagy nyomorban volt, éhezett és nagy családja van. A bíróság Gyukicsot tizenöt napra fogházra ítélte. Az ítélet jogerős.

Kérjen mindenütt
»TRETORN«
sár- és hócipőt. A
TRETORN
cipőknek nincs
versenyháza!

A szubotical ügyvédi kar nesztorja Szilasi Pülöp egy élet tiszt munkájával szerzett jogot arra, hogy pihenessen s hogy — emlékezzék arról, ami mögötte van, arról az érdekes korról, amely irodalomban, művészetben, politikában, közéletben klasszikusokat adott Európának s az akkori Magyarországnak. Egy élet érdekes emlékeit a mi kérésünkre összegyűjti és feljegyzi Szilasi Pülöp s az emlékezők közlését holnap vasárnap kezdí meg és vasárnaponként folytatja a Bács megyei Napló.

A vasárnapi számban folytatjuk és befejezzük Govorkovich János Nirvana című novelláját. Ezen kívül novellákat közlünk Blazsek Ferenc-től, Karlócal-tól és Szász Mártontól.

A vajdasági költők közül vasárnap Berényi János, Laták István, Sikrai Alajos, Blazsek Ferenc, Czako Tibor, Stadler Aurél, Tiller Ferenc verseit közöljük.

Irodalmi és társadalmi kérdésekről több névtelen riporton kívül Baedecker, Aszlányi Dezső, Diószeghy Tibor, Kosztolányi Dezső, Benedek Károly, Kemény István írtak.

A Bács megyei Napló vasárnapi száma a tizenhat oldalas Habos Torta melléklettel együtt ezuttal is 52 oldalas lesz s a lapnak sem tartalmán, sem az érdekességén nem látszik meg, hogy kedden 240 oldal terjedelemben már a karácsonyi szám jelenik meg.

— **Letartóztatták egy francia milliomos hát.** Párisból jelentik: A párisi ügyészség utasítására letartóztatták Lederer Frigyes, Lederer Ágoston ismert német milliomos fiát, aki Párisban megkárocsította a Kommerz Bankot. A fiatal ember a bankban azt mondta, hogy apja megbízásából nagy üzletek lebonyolítása végett érkezett Párisba és a pénzügyteljesítések a Kommerz Bankhoz fognak érkezni. Áprilisban a bank kifizetett egy negyvenhétézer frankos csekket, amelyre semmi fedezett nem volt, de nem akarták, hogy a fiatal ember a törvény elé kerüljön. Lederer később váltót adott a banknak, de azt sem rendezte. A milliomos fiu ellen több feljelentés érkezett, mire elrendelték letartóztatását. A fiatal embert a detektívek akkor tartóztatták le, amikor előkelő barátai társaságában az egyik mulatóhelyen pezsgőzött.

— **Sportembernek ítülték az 1928. évi Nobel békedíjat.** Párisból jelentik: A lapok stockholmi jelentése szerint a Nobel-bizottság az 1928-ban ki nem adott Nobel-békedíjat Pierre de Coubertin bárónak a nemzetközi olimpiai bizottság volt elnökének ítélte oda. Coubertin keltette életre a modern olimpia játékokat és mint a bizottság megállapította olimpiászok rendezésével a világ nemzetét közelebb hozta egymáshoz és a sportbeker helyreállításával óriási szolgálatokat tett a nemzetközi béke ügyének.

— **Felmentettek hét szubotical munkást, akiket azzal vádoltak, hogy a teherpályaudvaron nem engedték a munkásokat dolgozni.** A szubotical törvényszéken pénteken tárgyalta Pavlovics István törvényszéki elnök Kovács Béla szubotical munkás és hat társának bűnyűjét. Kovács Béla és társai a vád szerint, mint munkanélküliek ez év július 6-ikán a szubotical teherpályaudvaron meg akartak akadályozni egy husz főből álló munkás csoportot abban, hogy munkájukat végezzék és közben Kovács Tumbász Alajos munkást meg is támadta és tetleg bántalmazta. A vádlottak közül Kovács Béla huszonhat éves napszamos július 6-ika óta vizsgálati fogságban, míg hat vádlottársa szabadlábon védekezett. Kovács Béla a tárgyaláson előadta, hogy július 6-ikán kora reggel a teherpályaudvaron dolgozott, közben elfáradt és egy közeli kocsmába ment, ahol pálinkát ivott, amitől teljesen berugott ugyanarra, hogy semmire sem emlékszik, ami azután történt. Társai később ott akadtak rá a füvön, amint aludt. Állandóan a teherpályaudvaron dolgozott és soha sem volt senkivel komoly összeütközése. Hogy a jelzett napon bárkivel verekezésbe keveredett, erre nem emlékszik, csak azt tudja, hogy teljesen részeg volt. Szlika János másodrendű vádlott elmondotta, hogy ő és öt társa: Lévai Márton, Ábrahám Lajos, Pap Gábor, Berta Antal és Horvát több cégnek dolgoztak a teherpályaudvaron, de Kovács nem tartozott közéjük. Rendes munkát végeztek a vasuton és így nem voltak munkanélküliek. A leghatározottabban tagadta, hogy akár ő, akár társai bárkit is megtámadtak, vagy munkájában akadályozni akartak. Ugyanígy vallott a többi öt vádlott is. A bíróság ezután Tumbász Alajost hallgatta ki, aki nevetve mondta, hogy az elsőrendű vádlott, Kovács Béla tréfából ingerkedett vele, de nem bántotta. Pantevics vasúti raktárnok, tanu előadta, hogy abban a hiedelemben volt, hogy Kovács Béla megtámadta Tumbászt és jelentette az esetet felettes hatóságának, a vasúti csendőrségnek, mire Kovácsot letartóztatták. A bíróság a bizonyítási eljárás befejezése után anélkül, hogy tanácskozássra visszavonult volna, mind a hét vádlottat felmentette az ellenük emelt vád alól és egyidejűleg elrendelte Kovács Béla szabadlábrahelyezését. Az ügyész megnyugodott az ítéletben.

— **Berlinben ismét elégett egy gyár.** Berlinből jelentik: Berlinben az utóbbi napokban egymást követik a tüzesetek és a berlini tűzoltóság már napok óta állandó permanenciában van. Csütörtök reggel a város centrumában egy négyemeletes dobozgyár hátsó helyiségeiben ütött ki tűz és csakhamar lángban állt a gyárnak három emelete. A tűzhöz Berlin valamennyi kerületének tűzoltósága kivonult és délre sikertült lokalizálni a tüzet. Még nem állapították meg, hogy a katasztrófának van-e emberáldozata.

— **A fasiszta sajtószövetség meg akarja tisztítani az ujságírókart a nem odaváló elemektől.** Milánóból jelentik: A fasiszta sajtószövetség igazgatósága elhatározta, hogy a fasiszta munkaalkotmány szellemében jogilag elismert hírlapírói hivatást meg fogja tisztítani az oda nem való betolakodott elemektől és ezért javaslatot dolgozott ki a hírlapírói név védelmére, hogy hivatlanok ne élhessenek vissza az ujságírói címmel.

Ideális arcápolás:

DESZANKA KRÉM és s:mmi más

— **A vörheny áldozata lett egy jugoszláviai hegedűművész.** Vrsacról jelentik: Vrsacon nagy mértékben terjedt el a vörheny-járvány. A betegség különösen a felnőttek közül szedi áldozatait és többek között vörhenyben halt meg Rieger Hedvig ismert hegedűművész is. A hatóságok minden óvintézkedést megtettek a járvány elhajtására.

— **Eljegyzés.** Dreis Boriska és dr. Müller János községi orvos Budisava jegyesek.

— **A szubotical demokrata párt kerületi konferenciája.** A szubotical demokrata párt kerületi bizottsága december 28-ikán Szubotican értekezletet tart Dimitrijevic Dragomir dr. ügyvéd, kerületi pártenök előnökelete alatt. Az értekezleten Grol Milán közoktatásügyi miniszter is részvesz.

— **A szubotical Francia Klub teadélutánja.** A szubotical Francia Klub vasárnap délután öt órakor a klub helyiségében teadélutánt rendez.

Cukorkák, bonbonok, draszték, csokoládé, csokoládé-bonbon, szaloncukor

elismert kitűnő minőségben — olcsó áron — rendkívül nagy választékban kaphatók

„BO BONNIERE“

Subotica, Rudičeva ulica 3. Gyümölcsipiac

Jöjjen el és győződjék meg ön is, nem fogja megbánni

— **Csált a szellem.** Vrsacról jelentik: A Vrsachoz közeli Veliko-Srediste község főkép arról nevezetes, hogy ott rendkívül sok híve van a spiritizmusnak. Gyakran idéznek szellemeket, amelyek azután minden kérdésre megadják a feleletet, úgyhogy most már bárki is a községbeliek közül valamilyen vállalkozásba akar kezdeni, előbb megkérdezi családi szellemét. Legutóbb egy örökségi ügyben kérték ki a szellem tanácsát. Az elhunyt leányára hagyta vagyonát, aki azonban ismeretlen helyen tartózkodott és miután a rokonok sokáig nem hallottak felőle semmit, abban a hiszemben, hogy az örökös már nem él, meg akarták szerezni az örökséget. Elhatározták tehát, hogy szeánszt tartanak és a szellemtől megtudják, éle az örökös. A szeánszra, hogy hivatalos tanúk is legyenek, meghívták a községi előljáróság tagjait is. A szellem a várakozásnak megfelelően közölte, hogy az örökös meghalt és a hátramaradt vagyont nyugodtan átvehetik a rokonok. Már megindult az eljárás az örökös holtánnyilváníttása érdekében is, amikor váratlanul megjelent a faluban az elhaltnak hitt örökös és átvette örökségét. Szrediste községben pedig alaposan megrendült a szellemekbe vetett bizalom.

— **Vasárnap délig nyitva tarthatók az üzletek.** Manojlovcus Dusan szubotical főispán rendelete szerint a karácsonyi ünnepekre való tekintettel Szubotican vasárnap, december 23-ikán délig nyitva tarthatók az összes üzletek.

PÖSTYÉNI ISZAP

a természet erejével gyógyítja a rheumát, köszvényt, ischiaszt. Minden gyógyszerárban kapható PI. QA. kocka (iszappakolás) és GAMMA-kompressz (kész iszapborogatás). Legolcsóbb házikúra, mert 30-szor használható.

Főlerakat:

Mr. A. Blum gyógyszerár Subotica, Strossmajerova 11.

— **Elfogott betörő.** Osziokról jelentik: Az oszjeki pályaudvaron az egyik szolgálatban levő rendőr felismerte és elfogta Obradovics Száva rovtintultu cipészegédet, akit a szemszkarlovci rendőrség egy négy évvel ezelőtt elkövetett betörés miatt köröz. Obradovics kihallgatása alkalmával azt mondta, hogy már évekket ezelőtt becsületes utra tért és azért jött Oszijekre, hogy munkát keressen.

ZSUROKRA, estélyekre, ünnepi összejövetelre rendelésre aszplik Korhecnál kapható.

— **Négy évi fegyházra szállították le a sikkasztó noviszadi postaellenőr büntetését.** Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszék ez évi április huszonkilencedikén megtartott tárgyaláson Belajics Vladimir noviszadi postaellenőr többrendbeli sikkasztás miatt hat évi fegyházra ítélte. Az ítéletet a noviszadi felebbviteli bíróság szeptember hatodikán helybenhagyta. Pénteken tárgyalta az ügyet harmadfokon a noviszadi semmitőszék, amely Belajics büntetését négyévi fegyházra szállította le.

Karácsonyi ajándékok!

135.4 **Parfömök, puderek, kölnivizek, likőresszenciák kaphatók**
Mr. J. Richter Subotica Szt. Teréz gyógy-szertár, Jelačićeva ul. 9

— **Földrengés Horvátországban.** Karlovácról jelentik: A városban és környékén csütörtökön több egymást követő földrengést észleltek. A lökések husz másodpercenként következtek egymásután és három-négy másodpercig tartottak. Több házban megrongálódtak a butorok, jelentőkenyebb kár azonban se emberéletben, se anyagiakban nem történt.

— **A polgári iskolai magántanulók vizsgái.** Beogradból jelentik: A közoktatásügyi miniszter legújabb rendelete értelmében a polgári iskolai magántanulók a jövőben egy tanév alatt csak két osztályról teltetnek magánvizsgát.

BALTIC K-24

LÁTHATÓ ÉS KAPHATÓ „SVETLO” SOMBORI CÉGNÉL IS!
VIKING
ZAGREB, Barona Jelačića 2. BEOGRAD, Kujeg. Ujbieca 5.

— **A novivrbászi szegény gyerekek karácsonya.** A novivrbászi iparos ifjak jótékony egyesülete az idén is több árva- és szegénygyermeket részesít ajándékban. Az idén tizenöt gyermeket kap teljes téli ruhafelszerelést. Vasárnap délután tartják meg Novivrbászon az óvoda karácsonyi ünnepségét és ez alkalommal is szegény gyermekek részesülnek karácsonyi ajándékban. A katolikus nőegylet kedden este tartotta meg karácsonyi ajándékosztó estélyét, amelyen közel száz gyermeket ajándékoztak meg.

ZSUROKRA, estélyekre, ünnepi összejövetelre rendelésre aszplik Korhecnál kapható.

— **Elhalasztották a szuboticiai kémkedési per felebbviteli tárgyalását.** Noviszadról jelentik: December tizenkettedikére tüzték ki Marjanovics Antal és felesége kémkedési bűnperének a felebbviteli tárgyalását. A tárgyalást nem tartották meg, hanem január tizenhetedikére halasztották el.

6 napig tartó

nagy karácsonyi vásárt

rendezek olcsó árakkal

Női selyem melé harisnya	12 din.
Női téli harisnya divatos kockás	14 ”
Női és férfi téli keztyűk	15 ”
Női bemberg selyem-harisnya hiba nélküli	58 ”
Férfi szokni divatos, csikos és kockás	10 ”
Férfi ing fehér	48 ”
divatos kockás	68 ”

Valódi angol női és férfi harisnyák, férfi és női lehé neműek, nyakkendők, angol gyapju sálak, reitkülők, pyjamák, valódi angol zsebkendők, pollowerek nagy választékban és olcsó árakkal

Klopfer Ignác

uri és női divatáruhaza

UGOSZLAV BANK-PALOTA

— **A horvát parasztpárt népgyűlése Bajmokon.** A horvát parasztpárt szubotici vezetőse vasárnap délután Bajmokon népgyűlést tart. A népgyűlés főszónokai dr. Ivkovic-Ivandekics Imre tartománygyűlési képviselő és Vukovic József, a párt elnöke lesznek.

— **Rendőrökutya segítségével lepleztek le egy novivrbászi tolvajbandát.** Novivrbászról jelentik: Urbán Jakab novivrbászi gazdálkodó tanyájáról ismeretlen tettesek elhajtottak egy borjut. Peresics Dimitrije rendőrvezető a helyszíni szemlére magával vitte idomított kuttyját, amely megtalálta a nyomot és a rendőrök Galambos Antal kulai mészáros házába vezette, ahol a lopott állatot megtalálták. Galambos Antal beismerte a lopást, amelyet két cigány társaságában követett el. A csendőrökutya időközben az ágy alá rejtőzött két cigányt is előráncigálta. A tolvajokat, akiket több betörés elkövetésével is gyanúsítanak, letartóztatták.

KORHEC üzleteiben kocsonyahus (fej, köröm, láb, bőrke) kapható.

— **A Ray-szappan kiválóságai.** A Ray-szappan készítésénél nem azért használnak fel tyuktojást is, hogy ilyformán valami újdonság kerüljön a piacra. Hiszen már régi időkben használták a tojásfehérjét bőrápolás céljaira és tojássárgáját fejkorpa eltávolítására a legjobb eredménnyel. A Ray-szappan kiválósága az, hogy rendkívüli tisztítóereje mellett legkevésbé sincs maró hatása. Annyira neutrális, hogy a legkiválóbb angol borcvaszappant teljesen helyettesíti és a legkiválóbb fürdőszappan csecsemők részére. Aknek durva, repedezett bőre van, annak feltétlenül Ray-szappant kell használnia. Hatása meglepő. A Ray-szappan minden vízben finom, enyhe, krémszerű habot ad. A kelések és bőrgyulladások, ha a habot éjszakán át rájuk hagyjuk száradni, azonnal lelohadnak és visszahúzódnak. A Ray-szappant orvosilag is sokszorosan ajánlják.

— **Evangelikus istentisztelet Szomborban.** A szombori evangelikus imaházban karácsony másnapján urvacsorával egybekötött magyar istentisztelet lesz.

— **Bányatűz egy halálos áldozattal.** Banjalukáról jelentik: A közeli Laus-bánya egyik tárnájában csütörtökön tűz ütött ki. A lángok gyorsan elharapóztak és Ramics Meho munkás aki a betóduló füsttől elvesztette eszméletét hennégett a tárnában. A bányaszerencsétlenség ügyében erélyes vizsgálatot indítottak.

KORHEC üzleteiben kocsonyahus (fej, köröm, láb, bőrke) kapható.

— **Noviszadon egy tolató mozdony elgázolt egy tengerészfőhadnagyot.** Noviszadról jelentik: Csütörtökön reggel félnyolc órakor a Kraxner-féle vendéglő közelében, egy mozdony tolatás közben elgázolta Kogoj József negyvennyolc éves noviszadi műszaki tengerészfőhadnagyot, aki városbeli lakásáról igyekezett a téli kikötőben levő haditengerészeti parancsnoksághoz. A főhadnagy nem hallotta a mozdony fütőjének ismételt éles jelzéseit és miután a mozdonyvezetőnek nem sikerült a gyorsan haladó mozdonyt idejében lefékezni, a mozdony elkapta a sinek mentén haladó Kogojt és mintegy husz méterre maga előtt tőlte. Mire Novakovic Szvetozár mozdonyvezető a mozdonyt megállíthatta a főhadnagy eszméletlenül, súlyos sérülésekkel a mozdony előtt hevert. Azonnal értesítették a rendőrséget, ahonnan Malencsics Rodojub rendőrkapitány és dr. Kluka György ügyeletes rendőrorvos kísietett a helyszínre és első segélyben részesítették a több sebből vérző főhadnagyot. Feje több helyen be van szakadva, orrcsontja eltört és azonkívül az egyik lába is el van törve. Hordágyon a közeli tengerészeti parancsnokság ambulanciájába szállították, ahol a szükséges kötésekkel látták el és a repülőparancsnokság mentőautóján átszállították Petrovaradinba a katonai kórházba. A kórházban megvizsgálták és megállapították, hogy sebesülése életveszélyesek.

— **Megölte újszülött gyermekét.** Szuhopoljéről jelentik: Várics Róza tizenhat éves cselédlány a napokban egy gyermeknek adott életet, a lány, hogy szegényét elrejtse, megölte gyermekét és a hullát a kertben elásta. A csendőrség azonban a gyermekgyilkos anyát letartóztatta.

— **Szépességápolás.** Hajszálak, redők, anyajegy, szemölcs, végleges eltávolítása villannyal. Hámlasztókurák és kékfénykezelés. kaphatók saját készítményű szeptó, májfolt, mittesszer, pattanás elleni és arcfehérítő krémek, arcvizek, puderek stb. Olcsó bérletrendszer. Vidéki megrendelés utánvétellel. Tantványokat kiképezek. Roth Olga kozmetikai intézete Szubotica, Kralja Alekszandra ulica 4.

— **Félholtra verték, mert nem akart bort fizetni.** Osziokról jelentik: Donja-Motičina községben három részeg fiatalember megtámadta Persics János földművest, mert az nem akart nekik bort fizetni. A garázda legények annyira összeverték Persicset, hogy súlyos sérüléseivel kórházba kellett szállítani. A verkedőket letartóztatták.

— **Idegesek embereknél és lelkibetegeknél az enyhe természetű »Ferenc József« keserűvíz jó emésztést, tiszta fejet és nyugodt alvást teremt.** Világhírű ideggyógyorvosok véleménye alapján a Ferenc József víz használata az agy és a gerincvelő súlyos megbetegedéseinek is kiválóan ajánlható. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

SZINHÁZ

Gajdarov Vladimir Jugoszláviába jön

A világhírű filmszínész jugoszláv filmgyár létesítéséről fog tárgyalni

Gajdarov Vladimir, a világhírű filmszínész már régebben tárgyalásokat folytat vendégszereplése ügyében jugoszláviai színházi érdekeltségekkel, amelyek most megegyezést kötöttek vele. A megegyezés értelmében Gajdarov Vladimir és felesége januárban Jugoszláviába jönnek. Gajdarov Vladimirt egyelőre a zagrebi Nemzeti Színház igazgatósága szerződtette két estére. Gajdarov Vladimir január elején lép fel először Zagrebben Tolsztoj »Élő halott« című drámájában Fegya szerepében, míg felesége Masa szerepében lép fel. Január 11-én, második este Verneuil: »Lamberthier ur« című darabjában lép fel a világhírű színészpár. Valószínű, hogy Gajdarov ezenkívül Beogradban, Noviszadon és Szubotican is fel fog lépni.

Gajdarov Vladimir jugoszláviai tartózkodása alatt egyébként egy filmgyár létesítéséről is tárgyalni fog. Gajdarov Vladimir hosszabb körutazást is fog tenni feleségével az országban, különösen az ország déli és délnyugati részén, hogy filmfelvételek részére alkalmas helyet keressen.

— **A Népkör karácsonyi előadása.** A Népkör kitűnő műkedvelőgárdája a karácsonyi ünnepekre kitűnő programot állított össze nagyszerű újdonságaiból. Karácsony elsőnapján, 25-én délután három órakor a »Gyurkovic fiúk« című operett kerül színre fél helyárakkal, karácsony második napján 26-án délután három órakor ugyancsak fél helyárakkal a »Süt a nap«, este nyolc órakor pedig mérsékelt helyárakkal harmadszor kerül színre az »Abris rózsája«, amelyet bál követ. Mind a három darab a bemutató szereposztásában kerül színre. Jegyek előváltathatók a Labor-palotában lévő Gizella-trafikban és az előadások napján a Népkör pénztáránál.

— **A kék postakocsi, Sztambul rózsája és Az ördög mátkája** a Katolikus Legényegylet karácsonyi műsorai, amelyre jegyek Krécsinél már kaphatók.

— **A »Muzsikus Ferkó« Csantaviren, Csantavirról jelentik:** A csantaviri önkéntes tüzoltó testület a szubotici műkedvelő gárda közreműködésével december 20-án karácsony másnapján előadja a »Muzsikus Ferkó« című operettet.

— **Műkedvelő előadás Novivrbászon.** A protestáns leányegylet műkedvelői szerdán este nagy sikerrel adták elő a »Karácsonyest« című szindarabot. A szereplők: Fischer Tini, Molter Mariska, Molter Kató, Molter Juci, Huber Lenka és Oldorfer Lujza. Valamennyien kitűnően megállták helyüket. A nagyszámu, előkelő közönség sok tapssal és ünnepléssel adott kifejezést tetszésének.

— **Bécsi színészek vendéglátéka Szubotican.** Az Emil Feldmar berlini rendező vezetése alatt jugoszláviai turnén levő bécsi színtársulat, amely néhány héttel ezelőtt már nagy sikerrel mutatkozott be Szubotican, december 22-én és 23-án, szombat és vasárnap este vendégszerepel a Vársei Színház hangversenytermében, Szombaton a »Die vertagte Nacht«, vasárnap pedig a »Kleine erotische Komödie« című vígjátékot mutatja be a kitűnő együttes, amely daraboknak Berlinben és Bécsben komoly, nagy sikerük volt. Mindkét előadásra jegyek előváltathatók a színházi pénztárnál.

KÖZGAZDASÁG

— **Első Dunagőzhajózási Társaság, Bajor Lloyd Hajózási Részvénytársaság, Délnémet Dunagőzhajózási Társaság, Csehszlovák Dunagőzhajózási R. T., Kontinentális Motorhajózási R. T., Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási R. T.**

Az áru feladás részleges beszüntetése

A darabáru feladást (részrakománycknál, darabáru és vagonrakománycknál) ezidőszereint még nyitott menetrend szerinti állomásokkal az S. H. S. királyságnak ebben az évben úgy a hegy-, mint a völgymentbeni forgalomban december 22-ikén beszüntetjük.

Az ily küldemények lebonyolítását Beograd és Noviszad állomásokkal alkalmi járatokkal az időjárás és vízviszonyoktól tesszük függővé.

Egész uszályrakomány és tankforgalom úgy mint eddig, továbbra is nyitva marad.

Felvilágosítással szolgálunk fenti hajózási vállalatok összes ügynökségei és képviselői. 13515

UJJAL MUTATNAK ÖNRE

mert cipője homályos. Ezt csak úgy kerülheti el, ha áttér a

PYRAM növényi paszta használatára!

Gyógyszertárakban
egy üveg
„ALGA”
16 dinár

Drogériákban
egy üveg
„ALGA”
16 dinár

A TÉL

ESŐ - HIDEG - KÖD

magával hozza a

reumát - isiászt

csont-, izom-, csukló-,
kereszt-gyulladásokat és szurásokat,
fog- és fejfájást

Az »ALGA« bedörzsölés segít!

Öregek a reumatikus bajok ellen ritik napjainkat
ALGA-masszázs új életerőt és frisseséget ad!

Postán szétküldi: ALGA-laboratórium, Sušák 4 üveg 77 dinár, 8 üveg 131 dinár
14 205 25 320

? MIT VEGYEN KARÁCSONYRA ?

A férj
a feleség-
nek

Szörmebundát **SPITZER** szörmeáruházában
Valódi perzsa szőnyeget, olajfestményt és iparművészeti
ujdonságot **BALOG LINA** cégtől.
Egy doboz finom **RUFF** bombont.
Elegáns divatos kalapot **HIRN RÓZ** kalapszalomból
(városi székház).
NADA drogériában eredeti francia kölnivizet dk. 4'50,
3'— és 2'50-ért.
Nürnbergi nádkosarat **Horgosi**-tól, Strossmayerova
ulica 8 (huspiac).
Valódi Mayer-féle **ORIENT**-kekszet.
Gyönyörű szervizt **KOVÁCS** füvegestől. Új ízlés.
(Barátok temploma során.)
Bársonyruhát, függönygarnitúrát vagy pongyolát **RÉTI**
i **ÜRÜG**-tól, a kis kápolna mellett.

A feleség
a férjnek

BALOG LINA cégtől valódi ezüst, bronz és márvány-
ból készült író- és dohányzó-készletet, finom börtárcát.
Szép színes képet **Foto Kapiszta**-tól.
NADA drogériában hajkefét, fésűt, borotválókészletet.
Művészi fotografiát **ERŐS** fotoszalomból (Labor-palota).

A szülő
a gyerek-
nek

SPITZER-tól egy szép kabátot vagy ruhát. Sokolska ul.
Ruff csokoládét.
Valódi „POLAR” koresolyát **BENCZE ÉS**
ARASZTI-tól.
Képeskönyvet „UNIVERSITAS” Vig Lajos
könyvkereskedésében, Aleksandrova ulica 15.

A rokonoknak
és ismerősök-
nek

Művészi fotografiát **ERŐS** fotoszalomból, Labor-palota

Olesó karácsonyi árak

B R A Č A

LITTMAN-nál

SUBOTICA (Huspiac)

	Dinár		Dinár		Dinár
Gyermek keztyü prima minőség	10	Férfi bokavédő minden színben	25	Selyem zsebkendő divatos mintákkal	4
Trikó keztyü prima minőség	12	Férfi stutzni prima gyapju	17	Női zsebkendő prima, azsuros	3
Női béletkeztyü minden színben	14	Nyakkendő prima selyem	11	Gyermekmellény prima gyapjuból	32
Férfi szarvasbörkeztyü imitáció szegelt széllel	20	Selyem schál szép csikozással	14	Női mellény prima gyapjuból	60
Férfi zokni prima minden színben	4 1/2	Férfi ing prima minőség	40	Női sportharisnya sima és azsuros	8
Börkeztyü nappa prima minőség	75	Gyermekharisnya minden színben	4	Angol gyapju schálva ódi, leoujabb	45

Nagyszerű vevőink karácsonyi ajándékban részesülnek

Ritka alkalom!

Csak jó minőség!

Uri divatkülönlegeségekben a vezető cég: VUKOVICS GERŐ, SZUBOTICA P. & C. Habig, Borsalino és Panizza kalapok, L. B. O. uri és női harisnyák egye ill. lerakata. Allandó dús választék férfi fehérnemű (mérték szerinti), nyakkendő, va. ódi angol poulowerek és utazópláidékben Pontos kiszolgálás szolid árak mellett

NYILT-TÉR

Opštinsko Poglavarstvo Jaša Tomić.

Broj: 2695/1928.

Oglas

Opština Jaša Tomić na osnovu rešenja opštinskog odbora pod brojem sk. 97/1928. namerava opštinu sa električnim osvetljenjem snabdeti te u tu svrhu raspisuje stečaj.

Traži se ponude radi izgradnje celokupne opštinske mreže i postrojenja za snabdevanje sa električnom strujom u formi jednog koncesionog ugovora.

Reflektanti se pozivaju da svoje ponude propisno faksirane, zapečaćene do 15. januara 1929. godine podnesu Opštinskom Poglavarstvu u Jaša Tomiću.

Ponudi ima se priključiti ugovor sa svima uslovi-ma, po kojima reflektanti žele uvadjanje i dalji rad izvršiti.

Blíže obavestenje mogu reflektanti dobiti kod opštine.

U Jaša Tomiću, 14. decembra 1928. god.

13449

Opštinsko Poglavarstvo.

Csöd ömegkiárusítás

Van szerencsém a t. vevőközönségem szíves tudomására adni, hogy az itteni Hajduska Benő-féle csöd-tömeget megvettem és a raktáron levő árukat, valamint üzleti és irodai berendezéseket, mint állványokat, puldokat, mérlegeket, irodai ívegfalakat, kávépörkölőt, fűszermalmot, teherfelvonót, kocsikat, lószerszámokat, utazósúbat stb. minden elfogadható áron kiárusítom.

Tisztelettel

»Fortuna« Subotica

Karadžičeva ul. 12. Telefon 7-69.
(volt Hajduska Benő-féle üzlet.)

13430

**Szaloncukorka
chocolate-dessertek**

elismert legjobb minőségben, naponta frissen készült, gyári árban kapható

Brummer cukorkaüzletben

**NESTLE-féle
GYERMEKLISZT**

**ERŐSITI ÉS
EGÉSZSÉGBEN TARTJA
A GYERMEKEKET**

HÁZ PAČEVON,
a központban, 5 szobás
fürdőszobás lakással nagy
udvarral, stb. sürgősen
és olcsón eladó. A lakás
azonnal átvehető. Biro
»More« Novi Sad Grand
Hotel szoba a, ahol
óriási választék, házak-
ban, házhelyekben stb.

Elsőrendű
**porosz kályha-
szén
I-a kokszt
tűzifa**
Weiss Dezsőnél
Pos a m. let 24 2

Mel kaphatók a legjobb és legolcsóbb italok?

Sajáttermésű királyhalmi rizlingbor, saját főzésű tiszta barack- és törkölypálinka, valódi szerbiai szilvórium, nehéz likőrök, kiváló rumok az egész országban a legolcsóbban beszerezhetők a szubotica vasúttal szemben levő

„André“-pincében

Viszontáruhátnak igen nagy kedvezmények

Csunya fogkő

eltorzítja a legszebb arcot is. A kellemetlen szájszag visszataszító. Mindkét szépséghibát nyom nélkül el lehet tüntetni a pompás, üdítő Chlorodont-fogkrém gyakran már egyszeri használatával. A fogak bedörzsölés után gyönyörű elefántcsontszinben ragyognak, még a fogak belső részei is, különösen ha a tisztításhoz külön erre a célra készített, fokozatos sörtéjű Chlorodont-fogkefét használjuk. A fogak közé szoruló, rothadt ételmaradékok, melyek a kellemetlen szájszagot okozzák, ezzel a fogkefével alaposan eltávolíthatók. Tegyen kísérletet egy kis-tubus fogkrémmel. Chlorodont-fogkefe gyermekek és hölgyek részére (puha sörtéjű), urak részére (kemény sörtéjű). Csak kék-zöld színű csomagolásban »Chlorodont« felirattal valódi. Mindent kapható. Leo-Werke A. G. jugoszláviai vezérképviselő: Tvornice Zlatorog, Maribor.

Olesó árak! orvosi rendelésre haskötők
Fűzők, a legmodernebb kivitelben
GUTAI-nénál
VII., Oslojčeva ulica 32.

HALGASSON
reánk és
VEGYEN

KARÁCSONYRA

TUNGSRAM v. TELEFUNKEN RÁDIÓT!

JÓ GRAMOFONT és LEMEZZEKET!

VILLAMOS FŰTŐ- és FŰZŐ KÉSZÜLÉKET!

ALTERNO
műszaki vállalatnál
NOVISAD
Kralja Petra ul. 26
VEL. BEČKEREK
Aleksandrova ul. 10

TELEFUNKEN
3-4-5 lámpás készülé-
kek Anod Bateria és
Akumulator nélkül a vi-
lágítási vezetékhez

Karácsonyi olcsó vásár

divatcikkeiben: harisnyák, zoknik, nyakkendők,
selyem- és gyapjuszálak, ridikülők és pullo-
werekben. — Rővidáru óriási választékban.Ivan B. Vujković
Subotica, Rudićeva ul., Sugár Műóva szembenKarácsonyi
és
ujévi vásár!

Raktáram tulhal-
mozottsága arra indít, hogy
összes áruimat a karácsonyi vá-
sárok szokásos olcsó árain bo-
csássam a t. c. közönség rendel-
kezésére. Ezt a kirakataimban
feltüntetett árak mindennél
meggyőzőbben igazolják!

Szőrmebundák 1200 dinártól!

Hegyi Fülöp
női felöltők áruháza
Subotica

KINTORNA

— Miért vigyem vissza a kolbászt a henteshez?
— Mondd meg neki, hogy ha nem csomagolja
be jobb regénybe, akkor máshol fogok vásárolni.

*

Két nő beszélget:
— Miért adtad ki Pistának az utját?
— Képtelenül fősvény. Azt mondtam neki, hogy
imádom a virágot, erre hozott két gramm magot,
hogy ültessem el.

*

Rendőrről felesége: Kelj föl azonnal, betörő van a
lakásban, most törte fel a szomszéd szobában a szek-
rényt.

Rendőrről: Rendben van, menj és hozz az uccáról
egy rendőrt, én szabadnapos vagyok.

Csak a maga
Qualitásának
köszöni a
Merima Gyermekek Szappan
hogy az ország
legkeresettebb
szappana

MERIMA 1830

Az 1929. január 1-én életbelépő

uj adótörvény

a teljes végrehajtási utasítással
német fordításban
a „Beograder Zeitung“-nál
Beograd, Knez Mihajlova 35/III.

100 dinárért kapható

13242

5% Engedmény! 5%
Nagy Karácsonyi vásár
rádió és alkatrészekben,

porszívógépekben. Jövő héten 5% en-
gedményt juttatok tisztelt vevőimnek!

Elsőrendű külföldi gyártmányok! Jutányos árak!

»AUDION« Dip. Ing. N. KUN
Novisad, Kr. Petra ul. 30 (Kath. hitközség épülete)

Tudja-e már?

hol vásárolhat olcsón és hol
vehet hasznos, szép és alkal-
mas karácsonyi ajándékokat?

Képeskönyvek
Mesekönyvek
Szépirodalmi remekművek
Festőkönyvek és festőkészletek
Bélyegalbumok
Emlék- és levelezőlap albumok
Társasjátékok
Építő és játékkockák
Matador (mérnöki játék)
Levélpapírok dus választékban
Karácsonyfadíszek és levelezőlapok

Győződjék meg és hívja fel ismerősei figyelmét az

„UNIVERZITAS“

könyv- és papirkereskedésére
SUBOTICA, Aleksandrova ul. 15. (RUFF cukorka üzlete mellett.)

Miért?

kinozza magát
és gyermekeit
ricinuszszal
vagy más ke-
serű szerrel, amikor a gyomortólis túsra itt van
a LAKSIT-csokoládé. A LAKSIT ke és szaga
kellemes, mint a legfinomabb csokoládé és
semminemű fájdalmat nem okoz. Elsőrendű
szer olyanoknál is, akik állandó székzenés-
ben szenvednek. LAKSIT a legolcsóbb szer,
mert egy doboz 12 csokoládéval, amely 12-szeri
használatra elég, 10 dinárba kerül. Többféle
hasznos és kellemes van for aomban, azért
kérjen kifejezetten LAKSIT-csokoládét.
Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában
Kérje a legközelebbi gyógyszerárban.

KANADA

Német, magyar és román családok, egyes személyek, háziacselédek, akik
tavasszal KANADA-ba óhajtanak kivándorolni, forduljanak pontos és
részletes felvilágosításért a

CANADIAN PACIFIC FŐKÉPVISELETÉHEZ
ZAGREB, GAJEVA 59

vagy valamelyik alanti alügynökséghez:

BEOGRAD: Vilsonov trg 107

SOMBOR: Radivoj Kovačić, Pariška ulica 2

OSIJEK: „Transoceanik“, Strossmayerova ulica 2/I

VEL. BEČKEREK: „Transoceanik“, Vilsonov trg 1

SZŐNYEGEK
perza, p'üsen, stb.

BŐR
KLUBGARNITURÁK
SZALONGARNITURÁK

FÜGGONYÖK
óttomán takarók

BUTOR

Komplett
HÁLÓK
EBÉDLŐK
URISZOBA
KONYHÁK
VAS és RÉZ
BUTOR

Versenyen
kívüli árak

Karácsonyi ajándéknak alkalmas

BABAKOCSIK HOLLANDEK
gummikerékkel, BICIKLI
összecukható gummikerékkel
Din. 179.—

Tekintse meg ujonnan épült modern ár-
házunkat, vételkötelezettség nélkül

KRAUSZ EDE, NOVISAD
Kralja Aleksandra ulica 24

Telefon 20-24

LINOLEUM

OLASZ
NÉMET és
ANGO
gyártmány
a legnagyobb
választék

Az ország
egy-üli és
legnagyobb
speciális
áruháza

Tudja-e Ön már,

hogy a legfinomabb és leg-
ízletesebb hentes és husárut

Suboticán Dér Testvéreknél
kaphat, Labor-palota

Szép és hasznos ajándékot hoz, Ki Wimpassing hócipőt ajándékozik!

szürke, beige és fekete divatszínekben.

Kérjen kifejezetten Wimpassing gyártmányt a vörös csillag-jeggyel.

13491

A BŰVÖS TALLÉR

A „BÁCSMEGYEI NAPLÓ” EREDETI REGÉNYE

Irtá: Somlay Károly

Éjfél felé elcsendesedett a zápor, hallani lehetett a lámpa pörckelését.

El akart pihenni; vászonreklíjét felgombolta, felszoknyáját leeresztette és éppen az ágyak bontásához fogott, mikor az uccára nyíló egyik ablak zsalugáterjén kopogás hallatszott.

Biztosra vette, hogy az ura kopog. Meglepte a zápor, a féltúró hát visszatért.

— Ébren vagyok, István. Gyere csak, nyitom már a konyha ajtaját, — szólt ki örömmel az ablakon és a kis lámpát kezébe véve, a konyhába lépett.

A kulcs kettőt fordult, az ajtó feltárult és ott állott előtte — Tamás.

Ennek is duplaesővíű fegyver csüngött a vállán.

Lidi ijedtében az ajtófélfához tántorodott.

— Azt hittem, az uram jött haza... Mi-féle gonosz szándék hozta ide magát? — kérdezte suttogva, ridegen.

— Te kérdezed ezt tőlem, akinek egykor rózsza nyílt a szemében, ha reám pillantottál? — felelte Tamás és megfogta az asszony kezét, aki kiáltani akart, de a hang a torkára fulladt.

Egyikük sem vette észre, hogy a cseléd-szobácska ajtaját felnyitott.

Mi már nem ismerhetjük egymást. Ha dolga van az uram házában, akkor jöjjön, a mikor ő is itthon van, — folytatta Lidi és be akarta zárni az ajtót, de a váratlan látogató izmos karja ebben hirtelen megakadályozta.

— Nem ettem bolondgombát, hogy a gazda szemeláttára lopjak.

— Hát tolvajként jár itt?

— Sajnos, most már csak így juthatok hozzád; pedig a szíved valamikor az enyém

volt, — mondta fulladozva a vadászlegény, akiben a nyitott rékléből fehéredő test felgyújtotta Asmodi tüzeit.

— Három év óta hirt sem adott magáról... Most már későn jutottam eszébe... Későn.

— Az igaz szerelem nem ismeri ezt a szót, Lidi... Aztán ládd, engem dobált az élet, mint a tenger a féldióhéjat. Nem voltam közeledben és így igézeted erejét a távollét és más benyomások meggyöngítették. De most, hogy újra láttalak...

— Én meghaltam magának. Az én életem el van rejtve a maga számára. Az Isten engem ide rendelt és én itt nyüvöm el az életemet.

— Ugy belenézek a szívedbe, mint a napsugár a tó mélyébe. Te szeretsz engem most is.

— Menjen innen, távozzék, Tamás... Ne szédítsen.

— Csak még néhány szót, kincsem. Tudod, hogy a vihart nem lehet megkötni; az én idulataimat, a szerelmet sem lehet megfékezni. Most már gyűjtöttem annyi pénzt, hogy akár egy ötvenköblös tanyát is vehetek valahol itt a Tisza mellett. Legyel az enyém, mert leszárad az ajakam, ha sokáig kell várnom a csókodra.

— Az ég áldja meg, menjen. Sok szem, sok fül vigyázz reám. Ne hozzon hírbe. Én nem lehetek a maga kedvese.

— A feleségem leszel. A kovácstól majd elváltasz a törvény.

— Menjen, siessen. Megláthat valaki és akkor én a kárhozaté vagyok. Az éjszakának is vannak fülei, besugják az uramnak.

— Sugják! Nem félek holmi Cser Istvántól. Ugy összeroppantom, mint a kutya a fogai között, — csattant ki a düh a fiatal férfiből, aztán elhallgatott.

Hallgatása vészterhes és rettentő volt. A nagy viharokat szokta ilyen siket csend megelőzni.

Percek múltán újból megszólalt:

— Az élet akkor ébredt fel bennem, mikor téged megláttalak. De te hideg vagy

hozzám, mint a jégvirág... Azt gondoltam, hogy három év előtt csak egy hamar ellobbanó lidércfényt keltettél bennem életre... Csak most tudtam meg, hogy ez az érzés nem lidércfény, hanem futótűz, ami mindent elperzsel, ami utjába akad. És én ehhez az érzelmhez úgy ragaszkodom, mint az életemhez... Holnap este harangszókor a háttárlatófánál várlok a kocsimmal. Ugy elrepülünk innét, hogy hírét sem halljuk többé ennek a szurtos falunak. Te vagy az én üdvöm anyyala, — hörögte és Lidit karjai közé ölelve, megcsókolta.

Mint a Gyehennák tüze, úgy égetett ez a csók. Testet, lelket égetett.

Ha ebben a pillanatban a cseléd-szobából elő nem ugrik Ilona, a Lidi keblén őrzött ezüsttállér talán elvesztette volna igéző hatalmát...

— Ne higgyen ennek a gazléleknek, ifjasszonyom, — nyelvelt a leány. — Engem is ilyen maszlaggal kábitott el. Ennek semmi sem lehetetlen, semmi sem érinthetetlen.

Tamás úgy nézett a leányra, mint a méltelyes bürgére. Még válaszra sem tartotta méltónak. Félrelőditotta, aztán megint Lidihez lépett.

— Tudom, hogy ez az egésztelkes kovács állít engem meg a féltuton, — mondta. — De majd elbánok vele. Tudom, hogy a tanyán van.

Lidi csak most vette szemügyre a legény vállán csüngő fegyvert. Megdöbönt.

— Mi akarsz az urammal? — kérdezte.

— Sose faggassál. Pusztuljon, aki utamat állja!

— Megtébolyodtál?... Gyilkos, — hörögte Lidi, aztán a lélekzete elállott, a pillái lezáródtak, ájultan roskadt a konyha kövezetére.

A legény kirohant az utcára. Hová ment? A rejtelmes éjszakába, amelyik a bűnököt sugalmazza.

Ilona addig-addig dörzsölgette lavendulás ecettel az ifjasszony homlokát, míg az magához tért. Réveteg pillantásokat vetett a körülötte levő tárgyakra. (Polyt. hön.)

LIFKA-MOZI

December 20-21-22-23 csütörtöktől—vasárnapig

Ujra 2 sláger!
2 attrakció!

Bánky Vilma
Ronald Kolman
ezidei első világhittraktója

Szerelem szimfoniája

Egy gróf és kőműves szerelme

JACK HOLT fenomenális kalandorfilmje
Élet vagy halál

APRO HIRDETÉSEK

Piukovits József

szőlőbirtokos

Subotica, Jelašićeva ul. 4.

Saját termései kezei boral árát karácsonyra és újévre leszállította

Nemes kadarka litere 6 dinár

Fehér asztali bor 7 „

Ó-bor 1927-es 8 „

Ó-bor 1926-os 10 „

Kis üstön főtt saját főzésű pálinkái olcsó árban.
13512

VÁROSI MOZI

Csütörtök—Vasárnap

A rég várt világsláger

A MOSZKVAI VÖRÖS TÁNCOSNO

Izgalmas dráma az orosz forradalom napjaiból

Főszereplők:

Dolores Del Río és Charles Farrell

Rendezte: Raul Walsh

SZERELEM ÉS A MASZAZS

burleszk, film ujság

Modern és stílus butorokat

továbbá a szakmába vágó összes munkákat készítenek az újonnan átépített műbutorgyárakban
SIPOS FIAI
Zenai ut 3. Telefon 205.
Allandó raktár! 13440

100 kocsi

munkát kaphat töltésépítési munkánál az APATIN-SONTAI töltésen
Fizetés köbméterenként
12 dinár
A kocsik jelentkeznek ugyanott a Fernbach-féle kastélynál, Hauer József-féle.

KITÜNŐ SAJTOK!

„Iho” márkával Reggelsajt, Tejfölös sajt, Desszertsajt, Romadour-sajt legolcsóbban kapható
GROSS sajtgyárban
NOVI SIVAC

HÁZASSÁG

30 éves, intelligens, vidéki gyermektelen özvegy vagyok, hozományom 30 lánca föld és 250.000 dinár készpénz. Kerem intelligens ur ismeretségi házasság céljából. Leveleket „Mégértem” jellegre a kiadóba.

FOGLALKOZÁS

Gyógyszertár tulajdonosok. Alkalmazottak állandóan előjegyzésben vannak. Kemikalijánál, Novisad. 12589

Keresek vendéglő részére január 1-re személyjogos bérlőt. Bálizs Sándor Szobran. 13487

Ha a tikörkésítést meg akarja tanulni, küldje be címét „2x5=10 jellegre” a kiadóba. 13392

Kiszolgálóleány és egy jó házból való fiu, ki már volt cukrászdában, tanoncnak felvétetik a Sudár cukrászdában. 13433

Dísznővágást vállal, elsőrendű munkát végez Merkovics István (Vidaković) hentesmester, Daničević (Szegedi) put 1. 12367

Főzést házimulatságokon, lakodalmakban, banketton, vidéken is és főzéstaniást vállal. Švalb Miklós szakács, Palić. 13066

Utazói, tisztviselői vagy más állást keresek február 1-re 8—10.000 dinár óvadékkal. Kiföldét is bérbevennék. Bagi István, Horgos. 13495

Utazó külföldi gyárak jól bevezetett cikkei egész Jugoszláviára való eladására január elsejére felvétetik. Irásbeli ajánlatokat referenciák feltüntetésével Ladišlav Berger Subotica, Terzijina ulica 3. küldendők. 13507

Subotical detail faüzlet vezetésére komolyabb 30—40 éves uriember kerestetik. Aki e szakmában már hosszabb ideje működött, adja be ajánlatát a lap kiadóhivatalába. 13436

Fonttechnikust vagy fogtechnikusot keresek azonnali belépésre. Ajánlatok a fizetési igények feltüntetésével Dr. Auspic Rudolf, Sombor címre küldendők. 13412

Inkasszás, aki három nyelvet beszél és 10.000 dinár kaucióval rendelkezik megfelelő állást keres. Megkereséseket a noviszadi kiadóba kér. 13480

Napi 500 dinárt és még többet is kereshet értékpapírsorsjegyek havi részletre való eladásával. A sorsjegy vásárlók életbiztosítási kötvényt kapnak teljesen ingyen. A képviselőnek átengedjük az első 2 részletet és megfelelő fixfizetést is adunk. Levelekhez 10 dinár válaszbélyeg melléklendő. — Jelentkezéseket elfogad „Merkur” upravništvo Ljubljana. 13485

Sertésvágást elvállal Korhec szalámigyár. 13495

VÉTEL-ELADÁS

Szabóműhely jó forgalmu, régóta fennálló más szakmára is alkalmas házzal jutányosan eladó. Plekanec Simon, Zmajevac (Baranya) 13404

Komplett világos keményfaháló és többféle butor, konyhaberendezés, edények elköltözés miatt eladó. — Weisz, Trubičeva ul. 11., csirkepiac. 13471

2 kg. I. rendű dió, 1 kg. nagyszemű ladás szilva, 6 db citrom csak 25 dinár. Tisztított dió kicsinyben és nagyban Tucičnál, Zrinjski tér 11. 13468

Somborban, a város belterületén jólmenő hentesüzlet teljes felszereléssel eladó. Bővebbet Dr. Szántó Miklósnál, Sombor. 13405

Patkányt, egeret 24 óra alatt kiirt Nacs Ignác patkányirtó, Bačko Gradište.

Naponta friss öntésű szaloncukorka 33 D. kgr-ként. Kapható

STEINER
cukrászdában

Karácsonyi okkazió!

A közeledő karácsonyi ünnepek alkalmával az amagy is olcsó árakból

15% engedményt adok legalább 50 din. kitevő bevásárlásnál

VIG ZSIGMOND SÁNDOR
könyv-, zenemű- és papirkereskedése
SUBOTICA

TRBOVLJEI TRIFAILI SZÉN

SZOBAFÜTÉSRE ISMÉT KAPHATÓ 100 kg
56 dinár
SIPOS SANDOR
SUBOTICA
Sokol ka 6. — Telefon 868

10 dinár
1 liter három éves királyhalmi rizling bor kivitelre, kapható
Spitzer
vendéglőben
Pašćeva ulica 11. szám

Vendéglő
szép, nagy új házzal, Bačka Topolán, forgalmas, olcsón
bérbeadó vagy eladó
„BÖMCHES” ügynökség, Bačka Topola

Parfümeriát, kozmetikai és higiénikus cikkeket csakis a
BRAČA MAREK
cégnél
NOVISAD
Kralja Petra 15.

vásároljon, mert ez a legnagyobb és legszortirozottabb raktár. — Leszolidabb kiszolgálás!
Méyen leszállított árak!
Legnagyobb választék karácsonyi és újévi ajándékokban. 1298

Ne menjen külföldre
+ lábbajával +
mert külföld jön ide
Klein Jenő
orthopéd-előszéhez

Szubotica, barátok temploma során ahol **OLCSÓBBAN** kap mértékű cipőt, mint a gyári cipő. Javítás gyorsan és pontosan készíti. 11162

Vizesuborka
ecetes paprika savanyítottkáposzta és többféle főzelékkonzerv kapható 2668
Kemény Dezső
ecet- és konzervgyárban
Subotica, I., Vojnovičeva u. 5

Hol vásárol a vidéki legolcsóbban Szubotican? Földes Samu ruhaáruházában (Gyümölcs-piac). — Férfi öltöny már 475 dinártól. Őszi férfi raglánok már 675 dinártól. Iskolai fiu ruhák már 350 dinártól. Gyermekek téli kabátok már 375 dinártól. Női felöltők már 425 dinártól. Leány felöltők már 375 dinártól. Bőrkaabátok már 850 dinártól. Férfi télikaabátok már 475 dinártól. Tessék meggyőződni olcsóbb mint bárhol! 9075

Legszebb karácsonyi ajándék egy valódi Harzi kanári. Kapható Unger cipészernél, Pašićeva ulica. 13214

Sarokház lakásokkal, kisebb házak telekkel, villa Palicson 2 lánca földdel eladó. Földes ruhaüzlet. 13140

Megvételre keresek jó állapotban levő cementlap-prészt és cementcsőformákat. — Ajánlatokat ármegjelöléssel „Kézpénz” jellegre a kiadóba kérek. 13196

Kiadó lakások egy-egy külön ház, kettő-kettő szobás és mellékhelyiségekkel beltérhez közel van kizárólagos megbízott Peič ügynöksége Subotica, Cara Dušana ulica 5. 13508

Homoki bor 3 vagon 12%-os 1926—27—28. évi termés, kedvező áron eladó. Peter Reitter, bortermele, Nakovo, kod V. Kikinde. 13463

Uriszobát jó állapotban megvételre keresek. Ajánlatokat Noviszad, postafiók 199. számra kérek. 13444

Podrászület jóforgalommal, jutányos áron eladó, Cantaviren, a József malom mellett, Bartusz-ház. 13457

Karácsonyra szép stájer alma 5 kilótól feljebb kilója 5 dinár, elsőrendű dió 9 dinár. Fű Mátyás, Senta, Szabadkai ucca, Rumun pince. 13440

Gyermekágy rézdiszítással, matraccal eladó. Eisler, Park Kralja Petra 11. 13506

Karácsonyi újdonság! Férfi nyakkendők 10 dinártól Róna Miksánál, Szubotica, Huspiac.

Ridikálók remek kivitelben 15 dinártól Róna Miksánál, Subotica, Huspiac.

Gyermekharisnyák minden színben 6 dinártól Róna Miksánál, Subotica, Huspiac. 12563

8 HP szívógásmotor hetvenes fűrésszel, kitűnő karban eladó. Pergel István gépész, Ada. 13493

Olcsó bor!

1 liter kitűnő fehér fajbor 6 din.
1 liter kadarka siller . . 6 din.

Nojcssek Géza
fűszerkereskedésben
SUBOTICA

Uradalmi magyar
kékmák
Engros—Detail
Manó Sugár
Telefon 47

55 DINÁRÉRT
Ping-Pong játékok
küld Önnek postán
Spitzer faipar
Subotica 13.19

KÜLÖNFÉLE

Kétszobás modern udvari lakás, mellékhelyiségekkel, azonnal kiadó, Aleksandrova ulica 11. 13504

Juniper zöld sósborszesz boroka kivonattal hatásra nézve felér bármely más sósborszesz három üvegjének hatásával. Kapható gyógyszerárakban, fűszerüzletekben. Postai szeptküldés Blum gyógyszerár, Subotica, főpostával szemben.

Kiadó január 1-re szobakonyhás lakás, Palmotičeva ul. 79. 13402

Apróhirdetések Szubotican az Aleksandrova ulicán a Pressburger-féle üzletben, a Manojlovičeva ulicán a Rádió-Reklám irodájában, Universitas könyvkereskedés Aleksandrova ulica, Földes Samu ruhaüzletben, Gyümölcsiac, Noviszadon, Somborban, Szentán, Veliki Beckereken ottani fiókiadóhivatalainkban is eredeti áron feladhatók.

Bérbeadó St. Kanjizán, a város legforgalmasabb helyén 39 éve fennálló, jóforgalmu fűszer- és vegyeskereskedés lakással. Özy Szilágyi Antalné, St. Kanjiza.

Mielőtt ruhát csúfáltat okvetlenül tekintse meg legújabb eredeti párisi divatmodelljeimet Cérnay-szalón Subotica, Telefon 712